

Høringsnotat for gjennomføring av batteriforordningen

Høringsnotat for gjennomføring av batteriforordningen	1
1 Anbefaling og sammendrag.....	2
2 Slik svarer du på høringen	3
3 Bakgrunn	3
4 Hovedinnholdet i den nye reguleringen fra EU	3
4.1 Om underliggende rettsakter	4
4.2 Vurdering av handlingsrommet ved gjennomføring	5
4.3 Når får de ulike bestemmelsene virkning?.....	5
5 Forslag til gjennomføring og konsekvenser.....	6
5.1 Overordnet om regelverksforslaget.....	6
5.2 Overordnet om konsekvenser	6
5.3 Formål, virkeområde og definisjoner	9
5.4 Produktkrav	11
5.5 Andre plikter for markedsaktører	19
5.6 Utvidet produsentansvar	27
5.7 Innsamling og behandling av avfall	37
5.8 Grønne offentlige anskaffelser	47
5.9 Overtredelsesgebyr og straff	47
5.10 Gebyr for myndighetenes arbeid	50
5.11 Delegering av myndighet.....	52
6 Prinsipielle spørsmål og forutsetning for vellykket gjennomføring	53
7 Vedlegg	54

1 Anbefaling og sammendrag

Miljødirektoratet anbefaler å innføre en ny batteriforskrift som gjennomfører EUs vedtatte batteriforordning (2023/1542/EU). Forslaget vil medføre at flere nåværende bestemmelser i andre forskrifter blir utdaterte og må oppheves. Dette gjelder bestemmelser om batterier i produktforskriften kapittel 2 og i avfallsforskriften kapittel 3.

Innføringen av batteriforskriften forutsetter at den nye loven om bærekraftige produkter og verdikjeder har trådt i kraft, siden denne vil inneholde nødvendige hjemler for krav til bærekraft i hele verdikjeden for blant annet batterier. Vi anbefaler derfor at batteriforskriften trer i kraft 1. juli 2024, eller så raskt som mulig etter at den nye loven har trådt i kraft.

Formålet med regelverket er å gi høyere kvalitet på batterier, mer effektive og sikrere batterier, med lavere utslipp over livsløpet.

Batteriforskriften regulerer alle batterier som bringes i omsetning i Norge, inkludert batterier i produkter, med unntak for visse militære formål og romfart.

Regelverket skal skape gode og like rammevilkår for konkurranse, stimulere til sirkulær økonomi og redusere miljø- og sosiale problemer i hele verdikjeden for batterier, fra uttak av mineraler og råstoffer, til produksjon og design, bruk, ombruk og innsamling og materialgjenvinning av ressursene i batteriene.

Regelverket inkluderer krav til leveransekjeden, produktdesign, dokumentasjon av karbon-fotavtrykk og miljøegenskaper, tilgang på markedsinformasjon, digitale batteripass, innsamling, materialgjenvinning og grønne offentlige innkjøp.

Regelverket gir sikrere og mer effektive batterier med lavere miljø- og klimagassutslipp over batterienes livsløp, og fremmer sirkulær økonomi for batterier. Samtidig vil det gi noe høyere priser på batterier ved at kostnader i større grad bæres av markedsaktørene og dermed legges på produktprisen.

Kapittel 5 beskriver de konkrete endringene og vår vurdering av konsekvensene nærmere.

2 Slik svarer du på høringen

Fristen for å komme med høringsuttalelser er [3 måneder DD. måned AAAA].

Høringsuttalelsene må leveres på miljødirektoratet.no. Her finner du også alle høringsdokumentene: [\[lenke\]](#)

Eventuelle spørsmål til høringen kan rettes til:
Ole Thomas Thommesen, ole.thomas.thommesen@miljodir.no.

3 Bakgrunn

Batteriforordningen trådte i kraft i EU den 17. august 2023. Rettsakten er vurdert som EØS-relevant av norske myndigheter. Vi forventer at den vil bli tatt inn i EØS-avtalen, og at Norge er forpliktet til å gjennomføre den i norsk rett. Batteriforordningen erstatter dagens batteridirektiv, som er innlemmet i EØS-avtalen.

Batteriforordningen skal støtte Europas overgang til ren energi, sikre et harmonisert indre marked i EØS-området og forbedre klima og miljø.

Batterier er i dag regulert i avfallsforskriften og produktforskriften, som forvaltes av Miljødirektoratet, mens sikkerheten til batterier reguleres av DSB i el-tilsynsloven og underliggende forskrifter. De sentrale forskriftene til DSB er forskrift om elektrisk utstyr, forskrift om elektromagnetisk kompatibilitet, forskrift om elektriske lavspenningsanlegg. I tillegg gjelder forskrift om landtransport av farlig gods ved transport av litumbatterier.

Høringen av forslaget til gjennomføring av batteriforordningen i Norge er sendt ut i samråd med Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB), Tolletaten og Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ).

4 Hovedinnholdet i den nye reguleringen fra EU

Det nye batteriregelverket legger rammene for en bærekraftig europeisk batterisatsing som samtidig skaper en sirkulær økonomi, nye arbeidsplasser og sikrer anstendige vilkår knyttet til utvinning av mineraler.

Det er spesielt tre problemområder som søkes løst

- manglende rammevilkår for å stimulere til investeringer i produksjonskapasitet for batterier
- suboptimale systemer for ombruk og materialgjenvinning av ressursene i batterier og manglende lukking av materialkretsløpet

- problemer knyttet til sosiale og miljømessige risikoer som ikke dekkes i dagens regelverk, herunder manglende transparens for råvareproduksjon og bruk av farlige stoffer i batterier

Regelverket skal skape gode og like rammevilkår for konkurranse, stimulere til sirkulær økonomi og redusere miljø- og sosiale problemer i hele verdikjeden for batterier, fra uttak av mineraler og råstoffer, til produksjon og design, bruk, ombruk og innsamling og behandling av avfall for materialgjenvinning av ressursene i batteriene.

Forordningen tar et helhetlig, verdikjedebasert grep med krav i alle stadier i produktets livsløp. Eksempler er krav til leveransekjeder, produktdesign, dokumentasjon av klimafotavtrykk og miljøegenskaper, tilgjengelig markedsinformasjon for alle markedsaktører inkludert digitale batteripass, grønne innkjøpskriterier i offentlige innkjøp, tilrettelegging for ombruk og høy innsamlings- og materialgjenvinningsgrad for brukte batterier, og eksport/import av batteriavfall.

Hovedsakelig reguleres sikkerhet til batterier i andre EØS-regelverk, men forordningen stiller konkrete sikkerhetskrav til stasjonære batterienergilagringssystemer som ikke er dekket av andre regelverk i tillegg til enkelte andre krav.

Regelverket er svært omfattende, og dette høringsnotatet beskriver ikke alle kravene i detalj. Krav som må innføres og gjelder ordrett for Norge er kun omtalt i grove trekk. Det samme gjelder områder der forordningen kun har en hjemmel til å fastsette flere krav i underliggende rettsakter til forordningen, se kapittel 4.11. Krav i forordningens kapittel VII om produsentansvar og behandling av kasserte batterier hvor det er noe nasjonalt handlingsrom omtales i større detalj. Se kapittel 4.2 for nærmere vurderinger om det nasjonale handlingsrommet.

4.1 Om underliggende rettsakter

Forordningen gir Europakommisjonen mandat til å fastsette over 30 underliggende rettsakter, som vil vedtas i løpet av de neste årene frem til 2027.

De underliggende rettsaktene vil dekke tema som (listen er ikke uttømmende)

- beregning av karbonfotavtrykk i batteriets livsløp
- nivåer og merking av karbonfotavtrykk, samt maksimalt karbonfotavtrykk
- innhold av materialgjenvunnet råvare i nye batterier
- ytelse og varighet
- krav om mulighet til å fjerne og bytte batterier i produkter
- sikkerhet for stasjonære energilagringssystemer
- krav til merking
- informasjon om batteriets helse, levetid og batteristyringssystemer
- samsvar
- aktsomhetsvurderinger (due diligence)
- tildelingskriterier knyttet til produktkravene for offentlige anskaffelser

Miljødirektoratet har en oversikt over status for gjennomføring av EU-regelverk på våre nettsider. Her kan interessenter følge utviklingen av de underliggende rettsaktene under batteri-forordningen¹.

4.2 Vurdering av handlingsrommet ved gjennomføring

Batteriforordningen har et delt rettslig grunnlag. Den er basert på artikkel 114 om det indre marked i traktaten om den europeiske unions virkemåte (TFEU), med unntak av forordningens kapittel VII, som baserer seg på artikkel 192 om miljø.

Lovgivning basert på artikkel 114 om det indre marked, skal gjennomføres i sin helhet og gjelde ordrett likt uten nasjonale tilpasninger.

Lovgivning gitt etter artikkel 192 om miljø, gir mulighet for EØS-land å opprettholde eller etablere "strengere beskyttende tiltak," som gitt i artikkel 193 i TFEU. Med andre ord kan Norge gå lengre enn et tiltak vedtatt på grunnlag av artikkel 192 i TFEU og fastsette for eksempel mer ambisiøse innsamlingsmål for kasserte batterier.

Art. 93 i forordningen pålegger EØS-landene å ha regler om straff/sanksjoner for brudd på forordningens bestemmelser. Hvordan dette nærmere skal gjøres er opp til det enkelte landet, men sanksjonene må være effektive, forholdsmessige og avskrekkende. Vi anbefaler å ta i bruk overtredelsesgebyr som sanksjonsform for brudd på mange av forordningens bestemmelser.

4.3 Når får de ulike bestemmelsene virkning?

Batteriforskriften gjennomfører de fleste kravene i batteriforordningen ved henvisning. Det varierer en del mellom forskjellige krav når de skal få virkning, det vil si når de skal gjelde fra. Det er for mange ulike datoer og krav til at det er hensiktsmessig å gjengi alle i høringsnotatet. Aktørene må lese forordningen nøye for å se når krav som er relevante for deres virksomhet, får virkning. Hovedreglene om når de ulike kravene får virkning fra, står i artikkel 96 i forordningen.

Siden noen av dagens krav ikke erstattes av krav i forordningen før om flere år, har EU vurdert at det er nødvendig at batteridirektivet 2006/66/EC i sin helhet fortsetter å gjelde frem til 18. august 2025. Etter denne dato vil fremdeles noen enkeltartikler i direktivet fortsette å gjelde frem til de blir erstattet av krav i forordningen².

¹ <https://www.miljodirektoratet.no/ansvarsomrader/internasjonalt/eu-regelverk/eu-regelverklister/eu-regelverk/?id=52020PC0798>

² Se artikkel 95 og 96 i forordningen for en oversikt

5 Forslag til gjennomføring og konsekvenser

5.1 Overordnet om regelverksforslaget

Miljødirektoratet foreslår å opprette en ny batteriforskrift som gjennomfører batteriforordningen i sin helhet. I hovedsak gjennomføres regelverket ved henvisning til at forordningen gjelder som norsk forskrift.

Forskriften inneholder enkelte utfyllende bestemmelser som er nødvendige for å gjennomføre forordningen. Dette gjelder bestemmelser for å/om

- angi hvilke myndigheter som fører tilsyn
- angi hvilke myndigheter som kan utpeke tekniske kontrollorgan
- angi ansvarlig myndighet for utvidet produsentansvar
- videreføre norsk krav om 65 prosent innsamling av bærbare batterier, frem til strengere krav fra EU i 2030. Vi hører også et alternativt krav om 73 prosent innsamling fra august 2025.
- regulere enkelte tema om produsentansvar
- tvangsmulkt og sanksjoner (overtredelsesgebyr og/eller straff)
- gebyr for tjenester levert av myndighetene

Kommentert [OTT1]: @Hege Rooth Olbergsveen her

Utkastet til batteriforskrift som er vedlagt dette notatet, har bestemmelser som opphever og endrer bestemmelser om batterier i avfallsforskriften (særlig kapittel 3) og noen bestemmelser i produktforskriften. Bestemmelsene skal oppheves til ulik tid. Det skyldes at bestemmelsene gjennomfører direktiv 2006/66/EF (batteridirektivet). Batteriforordningens art. 95 bestemmer at artikler i direktivet skal oppheves til ulik tid. Derfor legger forskriftsutkastet opp til at de fleste bestemmelsene i kap. 3 i avfallsforskriften og enkelte bestemmelser i produktforskriften oppheves med virkning fra 18. august 2025, mens resten av bestemmelsene i kap. 3 i avfallsforskriften og andre bestemmelser i produktforskriften oppheves på senere tidspunkter.

5.2 Overordnet om konsekvenser

Miljødirektoratet har basert vurderingene av nytte og kostnad så langt det er mulig på Europakommisjonens konsekvensvurdering³.

For bestemmelser der forordningen kun inneholder hjemler for at Europakommisjonen senere skal utarbeide en underliggende rettsakt med konkretisering av kravene har ikke disse hjemlene i seg selv noen konsekvenser utover å tilrettelegge for fremtidig regelverk. Vurderinger av nytte og kostnad vil derfor gjøres i forbindelse med høring av hver underliggende rettsakt.

For krav i forordningen hvor det er noe nasjonalt handlingsrom omtaler vi nytte og kostnad grundigere.

³ [EUR-Lex - 52020SC0335 - EN - EUR-Lex \(europa.eu\)](#)

Europakommisjonen konkluderer med at forordningen ikke vil ha stor betydning for prisen på batterier, selv om nytten og kostnadene er usikre. De har ikke kunnet gi et konkret anslag på hvor mye prisene på batterier vil øke.

Europakommisjonen estimerer en samlet kostnad på ca. 500 millioner euro per år for alle kravene i forordningen for hele EU. De viser til at kostnadsestimatene er usikre og at markedet og teknologien sannsynligvis vil bli mer effektiv i fremtiden, noe som kan bidra til å redusere kostnadene framover. De viser videre til at det er vanskelig å kvantifisere miljønyttene og forbedringene i batterienes effektivitet og ytelse, men at summen av virkningene er positiv.

Batteriforskriften vil gi høyere kvalitet på batterier. Batteriene blir mer effektive og sikrere, og med lavere belastning på klima og miljø over livsløpet sammenlignet med referansebanen uten nye regler. Spesielt vil krav til materialgjenvinning og innblanding av materialgjenvunnede mineraler bidra til at Europa blir mindre avhengig av mineraler fra andre deler av verden, og dermed gi lavere utslipp i tredjeland.

Vi har ikke grunnlag for å kvantifisere verken den miljømessige nytten eller kostnadene i Norge. Deler av nytten og kostnadene av å innføre regelverket i Norge vil komme i andre land siden batterier og produkter som inneholder batterier i stor grad importeres. Det er rimelig å forvente at kostnadene vil legges på produktprisen og dermed bæres av norske kjøpere av batterier. Utover nytte for klima og miljø, vil gjennomføring av forordningen i hele EØS-området styrke det indre markedet og bidra til like konkurranseforhold i hele Europa. Det vil være positivt for norsk næringsliv som konkurrerer på det europeiske markedet.

Konsekvenser for næringslivet

Batteriforskriften stiller en rekke nye krav til de aktørene som setter batterier på det norske markedet. Det er liten eller ingen batteriproduksjon i Norge i dag, men det planlegges framtidig produksjon av batterier som må følge forordningens krav. Siden kravene gjelder alle batterier som bringes i omsetning i EØS-området gir dette likere konkurransevilkår for alle batteri-produsenter. Dersom fabrikanter utenfor EØS-området vil bringe batterier i omsetning i EØS-området må de endre sin produksjon, for å tilpasse seg kravene i forordningen. Dette kan være en fordel for norske fabrikanter fordi det blir likere konkurransevilkår.

Fabrikant og importører får økte kostnader som følge av skjerpede krav til samsvarserklæring og teknisk dokumentasjon, men vi har ikke grunnlag for å anslå omfanget av dette merarbeidet.

Krav til utvidet produsentansvar er på de fleste områder ivarettatt i norsk rett, men flere produsenter vil få krav om å delta i produsentansvaret enn tidligere, og dermed kostnader som følge av dette. Produsentansvarsselskapene må følge nye krav til innsamling og materialgjenvinning. Strengere innsamlingskrav etter 2030 fører hovedsakelig til omfordeling av kostnader som i dag faller på avfallsbesitter, som kommuner og næringsliv. Sikrere batterier og høyere innsamling av batterier kan redusere risikoen for brann, for eksempel i avfallsanlegg. Batteriutløste branner er en utfordring for avfallsbransjen, og i 2022 ble 77 prosent av brannene

med kjent årsak i avfallsanleggene som Norsk Industri innhentet statistikk fra, forårsaket av batterier.⁴

Forordningen kan også bidra til å styrke markedet for materialgjenvunnet råvare og dermed gjøre slik råvare mer konkurransedyktig pris- og kvalitetsmessig, og redusere kostnader knyttet til avfallshåndtering, noe også norske virksomheter vil dra nytte av.

Vi regner med at næringslivet får noe reduserte kostnader til avfallsbehandling som følge av forordningen gjennom produsentansvarets kostnadsdekning.

Konsekvenser for kommuner

Forordningen stiller ikke i utgangspunktet egne krav til kommunene, men kommunene er en viktig aktør for å sikre separat innsamling av batterier og vil kunne få flere av nytte-effektene som omtalt for næringslivet over. Vi regner med at kommunene får reduserte kostnader til avfallsbehandling som følge av forordningen gjennom produsentansvarets kostnadsdekning. Færre branner i avfallsanlegg vil føre til reduserte kostnader for kommunen i form av utrykninger fra brann- og redningsvesenet, unngått bortfall av eller reduksjon i behandlingskapasitet og unngåtte skader på kostbar infrastruktur for avfall. Når mengden kasserte batterier øker, kan det bli etablert flere og større avfallsanlegg i norske kommuner. Det kan bety behov for økt tilsynsaktivitet med brannsikkerheten for det kommunale brann- og redningsvesenet, som igjen medfører økte kostnader.

Det er vanskelig å vurdere om de nye kravene gir netto kostnader for kommunene samlet sett.

Konsekvenser for statlige myndigheter

Regelverksarbeid, veiledning om et omfattende regelverk, nasjonal rapportering til ESA, arbeid med samsvarsvurderinger, kontroll og tilsyn vil gi økte administrative kostnader for særlig Miljødirektoratet og DSB. Vi anslår at arbeidet vil kreve to årsverk i Miljødirektoratet i de nærmeste årene, men at ressursbehovet vil gå noe ned når systemer er etablert og de underliggende rettsaktene er gjennomført. Miljødirektoratet vil dekke store deler av kostnadene for forvaltning, tilsyn og kontroll gjennom gebyrer betalt av produsentene og gebyr for tilsyn.

Etablering av virksomheter, som er omfattet av storulykkeforskriften, vil føre til økte kostnader for DSB gjennom behov for samtykker og tilsyn. DSB vil ikke få dekket sine økte kostnader gjennom gebyrer.

Tolletaten kan få kostnader knyttet til kontroll ved import, men omfang vil avhenge av vurderingen av risiko knyttet til importen av batterier og prioritering av kontroll.

⁴ Norsk Industri, BRANNSTATISTIKK GJENVINNINGSBRANSJEN 2022
<https://www.norskindustri.no/contentassets/abc06c9849414097af923d919e299fe1/brannstatistikk-gjenvinningsbransjen-2022.pdf>

Nye krav ved eksport av brukte batterier kan også medføre økt behov for tilsyn og dermed kostnader for Miljødirektoratet og Tolletaten.

Forordningens hjemler til å stille krav til offentlige anskaffelser vil gi konsekvenser for offentlige innkjøpere sin kravstilling ved offentlige anskaffelser, samt en beskjeden økning i kostnader for DFØ ved veiledning og oppfølging av disse kravene.

Konsekvenser for forbrukerne

Vi forventer at økte kostnader til produsentene i stor grad vil bli tatt ut gjennom økte priser og derved økte kostnader for forbrukerne. Forbrukerne vil samtidig få glede av sikrere og mer effektive batterier, og det er derfor ikke gitt at prisøkningen vil være en netto kostnad for dem. Krav til informasjon om hva batteriene inneholder, ytelse, miljø og sosiale forhold vil gi innkjøpere og forbrukere mulighet til å gjøre informerte valg.

5.3 Formål, virkeområde og definisjoner

5.3.1 Formål, virkeområde, definisjoner og vår vurdering

Batteriforordningen stiller krav til bærekraft, sikkerhet, merking og informasjon for batterier som bringes i omsetning eller tas i bruk, uavhengig av om de produseres i Norge eller importeres. Fra tidligere regelverk om batterier utvides virkeområdet til å gjelde alle batterier i hele livsløpet, og batterier i produkter, herunder elektroniske produkter og kjøretøy og batterier som bringes i omsetning separat, med visse unntak for militære formål og romfart. Videre utvides virkeområdet med flere produktkrav, som krav til due diligence, samsvarsvurderinger, markedsaktører og offentlige anskaffelser.

Batteriforordningen sier ikke noe om hvor bestemmelsene skal gjelde geografisk. EØS-avtalen gjelder på Norges territorium, men ikke på Svalbard.⁵ Miljødirektoratet mener dette må være utgangspunktet for det geografiske virkeområdet for batteriforordningen. Vi anbefaler i utgangspunktet å ikke gi noen av bestemmelsene virkning på Svalbard. Svalbard har en spesiell rettslig status som følge av Svalbardtraktaten, og de faktiske forholdene der gjør også at en rekke bestemmelser virker lite egnet, for eksempel de som gjelder produsentansvar. Det er mulig å vurdere å gi visse deler av forordningen anvendelse på Svalbard i senere prosesser, etter en nærmere vurdering av behovet.

Batteriforordningen (art. 3) inneholder svært mange definisjoner, og vi oppfordrer interesserte høringsinstanser til å lese forordningen. I dette notatet omtaler vi noen definisjoner som vi vurderer som spesielt sentrale.

Definisjonen av batterier inkluderer battericeller og batteripakker. Dette er en utvidelse og spesifisering av definisjonen av batteri, sammenlignet med dagens regelverk.

⁵ Se EØS-avtalen art. 126 og protokoll 40

Batterier fordeles i ulike batterikategorier etter deres design og bruk, uavhengig av batterienes kjemi og sammensetning. Batteriforskriften endrer derfor de tidligere batterikategoriene fra dagens regelverk, både i innhold og ved at det innføres nye batterikategorier som elbilbatterier og batterier til lette kjøretøy.

Forordningen innfører en ny definisjon av stasjonære batterienergilagringssystem. Dette defineres som et industribatteri med intern lagring spesielt utviklet for å lagre og levere elektrisk energi fra og inn i nettet eller lagre og levere elektrisk energi til sluttbruker, uavhengig av hvor og av hvem dette batteriet brukes.

I fortalen til forordningen fremkommer det at batterier som brukes til energilagring i private hjem, skal betraktes som et industribatteri.

Etter at batterier er brakt i omsetning første gang, kan de gjennomgå direkte ombruk, ombruk til nye formål, refabrikkering eller avfallsbehandling, som forberedelse til ombruk eller forberedelse til ombruk til nye formål. Refabrikkering (remanufacturing) er et nytt begrep som brukes om operasjoner der et produkt demonteres og settes sammen til et nytt produkt som brukes til samme formål som det opprinnelige⁶.

Batteriforordningen stiller visse krav til dokumentasjon for batterier etter forberedelse til ombruk eller forberedelse til nye formål («preparing for re-use, or preparing for repurpose»). Dersom kravene til dokumentasjon er oppfylt skal ikke batteriene lenger anses som kasserte batterier. Når kasserte batterier har gjennomgått forberedelse til ombruk, eller liknende prosess, regnes de som nye produkter slik at kravene til produsentansvar inntreffer på nytt.

Forordningen innfører med dette begreper som ikke er godt innarbeidet i norsk språk. Vi anbefaler at aktører som har behov for å forstå disse begrepene godt leser definisjonene i forordningen på engelsk. For lesbarhetens skyld bruker vi begrepet ombruksoperasjoner til å dekke alle operasjonene i notatet, der det ikke er nødvendig med mer nyanser.

Batteriforordningen bruker begrepet "economic operator", som omfatter en rekke markedsaktører i verdikjeden. På engelsk brukes begrepet "manufacturer" om aktører som designer, produserer batterier eller får et batteri produsert. Vi har valgt å bruke begrepet fabrikant, for å ha et klart skille til begrepet produsent, som i denne sammenheng brukes om aktører som har utvidet produsentansvar for batterier.

Batteriforordningen bruker i likhet med andre EØS-regelverk begrepet "producer responsibility organization" om virksomheter som overtar produsentansvaret på vegne av produsent. Tidligere

⁶ 'remanufacturing' means any technical operation on a used battery that includes the disassembly and evaluation of all its battery cells and modules and the use of a certain number of battery cells and modules that are new, used or recovered from waste, or other battery components, to restore the battery capacity to at least 90 % of the original rated capacity, and where the state of health of all individual battery cells does not differ more than 3 % between cells, and results in the battery being used for the same purpose or application as the one for which the battery was originally designed;

har ofte begrepet returselskap eller retursystem blitt brukt i Norge. Vi har i forskriften valgt å bruke begrepet produsentansvarsselskap da det i større grad viser formålet med selskapet og er lettere å forstå. Vi vil gjøre det også i andre ordninger med produsentansvar fremover.

Forslag til gjennomføring

Vi foreslår at kravene gjennomføres i batteriforskriften ved henvisning til forordningen.

Konsekvenser av endringene

Miljødirektoratet vurderer at endringer i formål og virkeområde har konsekvenser for fabrikanter av batterier fordi kravene nå gjelder lenger opp i verdikjeden. For andre markedsaktører stiller forordningen nye krav som vil medføre kostnader til oppfølging. Vi omtaler vesentlige konsekvenser i de relevante underkapitlene. Endringer i definisjoner eller nye definisjoner har små konsekvenser.

5.4 Produktkrav

Forordningen krever ordninger og prosedyrer som markedsaktørene skal følge for å sikre at batterier som bringes i omsetning samsvarer med kravene. Kravene finnes i artikkel 6-10 og artikkel 12, samt krav til merking i forordningens kapittel III.

Markedsaktører inkluderer fabrikant, autoriserte representanter, importør, distributør, tjenesteyter, eller andre juridiske personer som bringer batterier i omsetning. Aktører som bringer i omsetning batterier som har gjennomgått en ombruksoperasjon, med unntak av direkte ombruk til samme formål, er også omfattet av kravene til markedsaktører.

Det er viktig at hele verdikjeden ivaretar sin plikt til å sørge for at batterier er i samsvar med regelverket. Fabrikanter av batterier skal i hovedsak sørge for å utarbeide samsvarserklæringer og tilstrekkelig informasjon til at batterier bringes i omsetning på en korrekt måte, og at informasjon om avfallsbehandling og ombruk er tilgjengelig. Importører som setter batterier på markedet i Norge, får plikt til å sjekke om samsvarserklæringer finnes og om de rette samsvarsvurderingene er utført. Distributører skal sjekke at dokumentasjon som kreves i produktkravene⁷ er på rett språk og at fabrikant og importør har ivaretatt sine forpliktelser. Dette er spesielt viktig for batterier som importeres fra land utenfor EØS-området.

Fabrikant av batterier og leverandører av battericeller og batterimoduler er også ansvarlig for å gjøre tilgjengelig informasjon og dokumentasjon slik at andre markedsaktører skal kunne sjekke samsvar med kravene til ytelsesevne og holdbarhet.

Kravene gjelder både for batterier som importeres til eget bruk og batterier som ellers bringes i omsetning.

Produkter som er brakt i omsetning før batteriforskriften trer i kraft, men oppbevares på lager, kan fortsatt gjøres tilgjengelig på markedet etter fristen selv om de ikke oppfyller kravet. Dersom

⁷Kravene finnes i artikkel 6-10, 12, 13 og 14 i forordningen.

det er skjedd en fysisk leveranse eller det er inngått en avtale om leveranse etter at produktet er framstilt i eller importert til Norge, anses produktet normalt for å være brakt i omsetning (jf. EUs Blue guide (2016/C 272/01)). Flere av produktkravene får først virkning på ulike tidspunkter etter at forskriften har trådt i kraft. Produkter vil fortsatt kunne bringes i omsetning selv om de ikke oppfyller et krav så lenge kravet ikke har fått virkning ennå.

5.4.1 Nye restriksjoner på bruk av helse- og miljøskadelige stoffer

Batteriforskriften gir noen nye restriksjoner på bruk av helse- og miljøskadelige stoffer i batterier og fastsetter prosedyrer for å innføre restriksjoner på bruk av slike stoffer.

Det generelle forbudet mot kvikksølv og mot kadmium i bærbare batterier videreføres fra batteridirektivet og utvides til også å gjelde for bly i bærbare batterier. Restriksjoner under Reach-regelverket og regelverket for kasserte kjøretøy gjelder i tillegg.

Innen 2028 skal Europakommisjonen, med bistand fra det europeiske kjemikaliebyrået Echa, kartlegge og vurdere videre oppfølging for stoffer som gir grunn til bekymring, jf. EUs kjemikaliestrategi for bærekraft, i batterier eller stoffer som brukes til produksjon av batterier.

Fremtidig regulering av helse- og miljøfarlige stoffer i batterier skal følge tilsvarende restriksjonsprosess som i Reach, inkludert bruk av Echas vitenskapelige komiteer, og skal vedtas av Europakommisjonen ved delegerede rettsakter. Fremtidige forbud skal listes i vedlegg I til forordningen, sammen med tungmetallforbudene omtalt ovenfor.

Forslag til gjennomføring

Vi foreslår at kravene gjennomføres i batteriforskriften ved henvisning til forordningen.

Konsekvenser av endringene

Kostnader for norske aktører når det gjelder innføring av forbud mot bly i bærbare batterier forventes ikke å være av vesentlig betydning. Bly er allerede strengt regulert, og dette er et krav som alle aktører på det europeiske markedet må følge. Konsekvensen er positiv for helse og miljø ved at befolkningens eksponering for bly reduseres.

Fremtidige restriksjoner av helse- og miljøfarlige stoffer i batterier som utgjør en risiko for helse og miljø skal sikre et høyt beskyttelsesnivå. Konsekvenser for næringsaktører av fremtidige restriksjoner vil være avhengig av hvilke krav som settes og omtales ikke her, det vil omtales før gjennomføring av hver enkelt rettsakt.

Samlet sett vil kravene redusere befolkningens eksponering for helse- og miljøfarlige stoffer.

5.4.2 Krav til dokumentasjon av karbonfotavtrykk

Batteriforordningen stiller krav om dokumentasjon av batterienes karbonfotavtrykk for elbil-batterier, batterier for lette kjøretøy og oppladbare industrielle batterier. Kravene finnes i forordningens artikkel 7. Kravene gjelder ikke batterier som har gått gjennom en ombruksoperasjon.

Formålet med kravene er å bidra til EUs mål om karbonnøytralitet innen 2050. Dokumentasjonen skal inneholde informasjon om blant annet fabrikant, batterimodell og kg CO₂-utslipp per kWh. Batteriene skal merkes med hvilken klasse for karbonfotavtrykk som batteriet tilhører, og regler for disse klassene vil komme i underliggende rettsakter.

Forordningen har delegert til EU-kommisjonen å utarbeide underliggende rettsakter som beskriver metoder for beregning og verifisering av karbonfotavtrykk for de ulike batteritypene. Metodikken product environmental footprint (PEF) skal ligge til grunn.

EU-kommisjonen skal også utarbeide underliggende rettsakter henholdsvis om maksimalt karbonfotavtrykk og hvordan produsentene skal dokumentere dette.

De underliggende rettsaktene vil vedtas mellom 2024 og 2032. Interessenter kan følge utviklingen av de underliggende rettsaktene under batteriforordningen på Miljødirektoratets nettsider⁸.

Forslag til gjennomføring

Vi foreslår at kravene gjennomføres i batteriforskriften ved henvisning til forordningen.

Konsekvenser av endringene

Underliggende rettsakter vil gi fabrikant plikt til å beregne, dokumentere og etterleve krav for karbonfotavtrykkssklasser og til maksimalt karbonfotavtrykk. Fabrikant må forholde seg til kravene for å selge produktene på EUs marked. Blir kravene for strenge, kan det bety at det blir få aktører på markedet som klarer å møte kravene, samtidig som at hvis kravene blir lite ambisiøse, vil det føre til lavere klima/miljø-gevinst. Konsekvensene vil omtales nærmere etter hvert som de underliggende rettsaktene gjennomføres. Se kapittel 4.1 for mer informasjon om underliggende rettsakter.

5.4.3 Innblanding av sekundær råvare

Batteriforordningen stiller krav til minimum andel materialgjenvunnet kobolt, litium og nikkel i batterier til lette kjøretøy, elbilbatterier, startbatterier og industrielle batterier og at andelen som inngår dokumenteres. Kravene finnes i forordningens artikkel 8. Slikt materialgjenvunnet råvare kan komme både fra avfallsbehandling av kasserte batterier, og fra avfall fra batteriproduksjon. Forordningen stiller følgende krav til innblanding av sekundær råvare i batteriene:

⁸<https://www.miljodirektoratet.no/ansvarsomrader/internasjonalt/eu-regelverk/eu-regelverklister/eu-regelverk/?id=52020PC0798>

Tabell 1 Krav til innblanding av sekundær råvare i batterier

	Kobolt	Bly	Litium	Nikkel
Fra 18. august 2031	16 %	85 %	6 %	6 %
Fra 18. august 2035	26 %	85 %	12 %	15 %

Kravets formål er å styrke utviklingen av kostnadseffektive teknologier som kan levere materialgjenvunnet råvare med tilstrekkelig kvalitet til produksjon av litium- og blybatterier.

Forslag til gjennomføring

Vi foreslår at kravene gjennomføres i batteriforskriften ved henvisning til forordningen.

Konsekvenser av endringene

Kravene gir forutsigbare rammevilkår som legger til rette for utvikling av kostnadseffektive løsninger som kan forsyne batteriproduksjonen med materialgjenvunnet råvare. Vi forventer at dette vil gi økte inntekter for gjenvinningsaktørene. Dersom etterspørselen etter sekundære råmaterialer ikke møtes med en tilsvarende økning i tilbudet, vil prisen på materialgjenvunnet metall og dermed kostnadene ved produksjon av batterier øke.

Kravene gjør at fabrikantene må innføre rutiner for kontroll med materialbruken og systemer for å dokumentere dette. Dokumentasjonen av dette gjøres i forbindelse med samsvarserklæringen, og merkostnaden er forventet å være begrenset.

For Miljødirektoratet vil kravene innebære økt ressursbruk ved nye oppgaver med kontroll av samsvarserklæringen, herunder gjennomføring av stikkprøver.

Vi har ikke grunnlag for å kvantifisere endring i utslipp ved bruk av sekundær råvare, sammenlignet med primær råvare i batteriproduksjonen. Vi vurderer at kravene vil gi reduserte utslipp i land der utvinning av råvarer til batteriproduksjonen skjer og at kravet vil gi netto lavere utslipp av klimagasser globalt og mindre forurensning lokalt der uttak av råvarer skjer. Vi forventer ikke at kravene vil påvirke norske utslippsregnskap fordi aktivitetene i hovedsak skjer utenfor Norge.

5.4.4 Krav til yteevne og holdbarhet

Forordningen stiller krav til at ikke-oppladbare bærbare batterier, oppladbare industribatterier, batterier til lette kjøretøy, og elbilbatterier skal oppfylle visse minimumskrav til ytelsesevne og

holdbarhet. Kravene finnes i forordningens artikkel 9 og 10. EU-kommisjonen skal mellom august 2026 og 2028 fastsette rettsakter som angir minimumsverdier for elektrokjemisk ytelse og holdbarhet som batteriene må oppfylle.

Fra 18. august 2024 skal oppladbare industribatterier med høyere kapasitet enn 2 kWh, batterier for lette kjøretøy og elbilbatterier ha medfølgende dokumentasjon på ytelse og holdbarhet. Dokumentasjonen skal også gi en forklaring av blant annet de tekniske spesifikasjonene, standarder og beregningsmetoder for ytelse og holdbarhet.

Formålet med kravene er å sikre tilfredsstillende yteevne og holdbarhet for batterier der markedet ikke oppnår dette på egenhånd. Økt yteevne og holdbarhet vil redusere miljøpåvirkningen av batterier.

Forslag til gjennomføring

Vi foreslår at kravene gjennomføres i batteriforskriften ved henvisning til forordningen.

Konsekvenser av endringene

Underliggende rettsakter vil gi forbrukere og næringsliv viktig informasjon om ytelse og holdbarhet for batterier, og sikre at batteriene som bringes i omsetning er av god kvalitet. De underliggende rettsaktene er ikke vedtatt, og vi går derfor ikke nærmere inn på konsekvensene av dem her. Konsekvensene vurderes når de underliggende rettsaktene gjennomføres. Se kapittel 4.1 for mer informasjon om underliggende rettsakter.

5.4.5 Mulighet for bytte av batteri

Forordningen stiller krav til at bærbare batterier som er innebygget i EE-produkter skal kunne fjernes og skiftes av sluttbrukeren eller en uavhengig operatør i løpet av apparatets levetid. Kravene finnes i forordningens artikkel 11.

Kravene innebærer at produkter designes slik at batteriene kan skiftes ut dersom batterienes levetid ikke sammenfaller med produktets levetid og at batteriene kan fjernes ved slutten av produktets levetid. Formålet med kravene er å legge til rette for materialgjenvinning av batterier og at produkter med batterier får lengre levetid.

Forslag til gjennomføring

Vi foreslår at kravene gjennomføres i batteriforskriften ved henvisning til forordningen.

Konsekvenser av endringene

I sum forventer vi at fordelene ved kravet er større enn ulempene.

Kravet vil gi EE-operatørene lavere kostnader ved at det blir lettere å montere ut batterier. Dette er forventet å utligne kostnader forbundet med investering i nødvendige verktøy og kunnskap for å fjerne batteriene. Kostnadene vil trolig avta over tid, og kravet forventes derfor å ha en liten positiv økonomisk effekt for disse aktørene på sikt.

Batteriforordningens krav legger til rette for økt innsamlingsgrad av kasserte batterier ved at batteriene enklere kan separeres og sorteres fra EE-produkter. Dette kan gi økt tilgang til sekundære materialer fra materialgjenvinning av batterier. I tillegg forventer vi at kravene gir besparelser i materialbruk og energi gjennom forlengelse av apparatenes levetid. Lengre levetid gir lavere belastning på klima og miljø og ressursbruk.

Produsentenes kostnader til redesign av produkter forventes å være ubetydelige, da relevant designteknikk allerede er tatt i bruk. For avfallsbehandlere vil kravet kunne bidra til nedgang i branner som følge av håndtering av feilsorterte batterier. Dette kan ha positiv effekt på avfallsanleggenes og kommunenes kostnader.

For myndighetene vil kravet medføre nye oppgaver og ressursbruk knyttet til kontroll med overholdelse av krav. Dette kan gjøres sammen med tilsyn med øvrige produktkrav.

5.4.6 Sikkerhet

Fortalen til batteriforordningen peker på at sikre batterier er grunnleggende for driften og sikkerheten til mange produkter, apparater og tjenester. På generelt grunnlag forutsettes det derfor at batterier utformes og produseres slik at de sikrer sikker drift og bruk, og slik at de ikke forårsaker skade på mennesker, miljø og materielle verdier. Forordningen regulerer primært ikke sikkerheten knyttet til batterier, da sikkerhet er regulert i annen EØS-lovgivning gjennomført i forskrifter som forvaltes av DSB⁹.

Forordningen stiller derimot konkrete sikkerhetskrav til stasjonære batterienergilagringsystemer siden disse ikke er dekket av annen EØS-lovgivning. Kravene finnes i forordningens artikkel 12.

Stasjonære batterienergilagringsystemer som bringes i omsetning eller tas i bruk skal være sikre under normal drift og bruk. I forordningens vedlegg V listes parametere som skal inngå i en vurdering av sikkerheten. Disse er relatert til:

- Termisk sjokk og syklisk test
- Ekstern kortslutningsbeskyttelse
- Overladingsbeskyttelse
- Overutladningsbeskyttelse
- Overtemperaturbeskyttelse
- Termisk spredningsbeskyttelse
- Mekanisk skade av ytre krefter
- Intern kortslutning
- Termisk misbruk
- Branntest
- Utslipp av gasser

⁹ Forskrift 10.oktober 2017 nr. 1598 om elektrisk utstyr og forskrift 10.oktober 2017 nr. 1597 om elektromagnetisk kompatibilitet

Sikkerhetskravene som forordningen setter til stasjonære batterienergilagringssystemer tilsvarer krav i standard EN 62619:2022: Sekundære celler og batterier som inneholder alkaliske eller andre ikke-sure elektrolytter - Sikkerhetskrav for sekundære litiumceller og batterier, for bruk i industrielle applikasjoner. Gjennom å sette opp sikkerhetsparametere som stasjonære batteri-energilagringssystemer skal vurderes opp imot, sikrer man at disse tilfredsstiller det samme grunnleggende sikkerhetsnivå som øvrige batterier, inntil det eventuelt utarbeides mer spesifikke kriterier.

Forordningen gir EU-kommisjonen fullmakt til å vedta delegerte rettsakter for å endre sikkerhetsparameterne fastsatt i vedlegg V i takt med den tekniske og vitenskapelige utviklingen.

Forslag til gjennomføring

Vi foreslår at kravene gjennomføres i batteriforskriften ved henvisning til forordningen.

Konsekvenser av endringene

Brukte batterier vil få nytt liv i større batteripakker koblet til strømmettet. Dette kan bidra til bedre utnyttelse av ressursene i batteriene, ved at de får lengre levetid. For å lage gode produkter av brukte batterier er man avhengig av informasjon om historikken til batteriet for å kunne garantere for sikkerheten. Forordningens krav vil bidra positivt til dette.

DSB vil som sikkerhetsmyndighet for både elektriske produkter, utstyr og anlegg få økte kostnader knyttet til veiledning, informasjon og tilsyn. Det vil også kunne være behov for å utvikle nasjonale regelverk som stiller krav til for eksempel montering, drift og vedlikehold av stasjonære batterilagringssystemer når disse batteriene kobles til det elektriske anlegget, herunder kompetansekrav til de som foretar denne oppkoblingen.

5.4.7 Krav om informasjon, merking og digitale batteripass

Batteriforordningen stiller krav til at alle batterier skal merkes med informasjon om blant annet fabrikant, batteritype, produksjonsdato, sammensetning, CE-merke og egnet slokkemiddel. Merkingen skal påføres etter at produsenten har oppfylt sine forpliktelser for samsvarsvurderinger under batteriforordningen. Forordningen krever at dokumentasjon og informasjon skal være på et språk som kan forstås i Norge. Vi vurderer at informasjon rettet mot publikum bør være på norsk, mens teknisk informasjon rettet mot profesjonelle også kan være på et skandinavisk språk eller engelsk. Vi ber om innspill om språk i høringen dersom dette ikke vurderes som tilstrekkelig for profesjonelle aktører.

Batteriene skal også merkes med symbol som viser separat innsamling, for å redusere faren for at de feilsorteres i for eksempel restavfall eller papiravfall. Krav til merking av batterier med innhold over grenseverdien for kadmiom og bly opprettholdes fra dagens regelverk.

I tillegg skal merking inneholde opplysninger om ytelsesevne for bærbare batterier, batterier til lette kjøretøy og startbatterier. Ikke-ladbare bærbare batterier skal merkes med gjennomsnittlig minimumsholdbarhet og merkes med at de er ikke-ladbare.

For stasjonære batterienergilagringssystemer stiller forordningen krav om at det skal følge teknisk informasjon som dokumenterer batteriets sikkerhet. Stasjonære batterilagringssystemer, batterier til lette kjøretøy og elbilbatterier som benytter et batteristyringssystem skal ha oppdatert informasjon om batteriets tilstand og forventet levetid.

Innen 18. februar 2027 skal det etableres et digitalt batteripass med informasjon om blant annet karbonfotavtrykk, farlige stoffer i henhold til regelverket om klassifisering og merking av kjemikalier (CLP), yteevne og holdbarhet for batterier for lette kjøretøy, industri- og elbilbatterier. Batteripasset skal være tilgjengelig gjennom en QR-kode. Dette batteripasset skal være kompatibel med andre digitale produktpass, især digitalt produktpass påkrevd etter økodesignforordningen.

Formålet med kravene er å gi mulighet til informerte kjøpsbeslutninger og sikre at sluttbrukere og aktører i verdikjeden får informasjon som sikrer trygg og bærekraftig bruk, ombruk og avfallsbehandling. Kravene er også sentralt for tilsynsmyndighetenes kontroll med batteriforordningen siden myndighetene gjennom batteripasset kan få informasjon om testrapporter utført i forbindelse med samsvarsvurderinger.

Forslag til gjennomføring

Vi foreslår at kravene gjennomføres i batteriforskriften ved henvisning til forordningen.

Vi foreslår også en forskriftsbestemmelse om at anvisninger, sikkerhetsinformasjon og monterings- og vedlikeholdsveiledning skal være på norsk. Samsvarserklæringer og nærmere angitt informasjon og dokumentasjon om dem skal være på norsk, svensk, dansk eller engelsk. Se forslaget til batteriforskrift § 3-1 for nærmere beskrivelse av kravet.

Konsekvenser av endringene

For batterier med batteristyringssystem vil krav til informasjon om batterienes tilstand og forventet levetid bli enklere tilgjengelig. Dette legger til rette for effektiv ombruk av batterier.

Informasjon om batterienes sammensetning kan effektivisere avfallsoperasjoner og fremme materialgjenvinning. Kravene kan føre til økt lønnsomhet for avfallsaktører og bedre utnyttelse av ressurser med påfølgende positive effekter for klima og miljø ved produksjon av batterier. Informasjonen kan også bidra til færre helseskader og branner i infrastruktur for avfall.

Kravet kan bidra til mer informerte kjøpsbeslutninger gjennom å gjøre informasjonen mer tilgjengelig.

Kravene til merking vil øke antallet opplysninger som batteriprodusentene må merke på sine produkter. For fabrikantene kan det innebære noe økte kostnader forbundet med justeringer i produksjonslinje eller emballasje. Det er ingen norske fabrikanter i dag og tilpassing til kravet vil derfor ikke kreve noen endringer av eksisterende produksjon i Norge.

For myndighetene vil kravene medføre noe økt ressursbruk knyttet til oppfølging og kontroll fordi det er flere aspekter ved merkingen som må undersøkes sammenlignet med tidligere. Den økende elektrifisering av samfunnet innebærer økt produksjon av batterier og dermed behov for økt kontroll på dette området. Kravene kan likevel også gjøre tilsynsarbeidet enklere for myndighetene, fordi informasjonen som er relevant for overvåking og kontroll blir mer tilgjengelig. Merkingen kan dermed være et effektiviserende verktøy for å håndheve forordningen. EU-regelverket legger vekt på effektiv grensekontroll fra Tolletaten.

I sum forventer vi at fordelene ved kravet er større enn ulempene.

5.5 Andre plikter for markedsaktører

5.5.1 Samsvarsvurderinger og teknisk kontrollorgan

Batteriforordningen knytter batteriene til de generelle kravene i EUs harmoniserte vareregelverk som skal sikre fri flyt av varer¹⁰ og som i Norge ivaretas gjennom EØS-vareloven¹¹.

Gjennom samsvarsvurderinger skal det sjekkes at batterier som bringes i omsetning er i tråd med de spesifikke kravene til produktene som stilles i batteriforordningen, se kap.5.4. Fabrikant av batteriene er ansvarlig for å utarbeide nødvendig teknisk dokumentasjon og en EU-samsvars-erklæring, samt sørge for at batteriene er CE-merket. Det skal også gjøres samsvarsvurdering av batterier som har gått til ombruksoperasjoner, med unntak for direkte ombruk til samme formål. Kravene finnes i forordningens artikkel 18-20.

For noen av kravene skal samsvarsvurderingen gjennomføres av et uavhengig teknisk kontrollorgan (notified body) som er utpekt av ansvarlig utpekende myndighet (notifying authorities), i henhold til lov om tekniske kontrollorgan¹². Tekniske kontrollorgan skal gjennomføre samsvarsvurderinger. Tredjepartsvurderinger er et viktig element i samsvarsvurderinger og reduserer risikoen for at ulovlige batterier settes på markedet. Kravene finnes i forordningens artikkel 22-37.

Bestemmelsene om samsvarsvurderinger og krav til utpeking av tekniske kontrollorgan er standardbestemmelser som er kjent fra det harmoniserte produktregelverket, og som reguleres av EØS-vareloven og lov om tekniske kontrollorgan. Nærings- og fiskeridepartementet forvalter denne loven, men det er de ansvarlige fagdepartementene som har ansvar for å delegere til sine fagmyndigheter å bli utpekende myndighet

Vi foreslår at Miljødirektoratet og DSB blir utpekende myndigheter og derved utpeker tekniske kontrollorganer for batteriforordningen innenfor hver sine fagområder. DSB er innenfor sitt

¹⁰ [Hva er fritt varebytte? - regjeringen.no](https://www.regjeringen.no)

¹¹ [Lov om det frie varebytte i EØS \(EØS-vareloven\) - Lovdata](#)

¹² [Lov om tekniske kontrollorgan som har til oppgave å gjennomføre samsvarsvurderinger - Lovdata](#)

forvaltningsområde allerede delegert myndighet til en slik utpeking etter lov om tekniske kontrollorgan. Miljødirektoratet trenger delegert myndighet for dette.

Virksomheter som ønsker å bli utpekt som teknisk kontrollorgan skal sende skriftlig søknad, med akkrediteringsbevis, til Miljødirektoratet. Miljødirektoratet vil samordne søknaden med DSB ved behov. I tråd med EØS-vareloven og EU-forordning 765/2008 vil den tekniske bedømmingen og akkrediteringen av de tekniske kontrollorganene i Norge gjennomføres av Norsk Akkreditering.

Forslag til gjennomføring

Vi foreslår at kravene gjennomføres i batteriforskriften ved henvisning til forordningen.

I tillegg foreslår vi en bestemmelse som gir Miljødirektoratet delegert myndighet til å utpeke teknisk kontrollorgan for batteriforordningen.

Miljødirektoratet og DSB har per i dag ulike hjemler for hvilke oppgaver det kan kreves gebyr for. Derfor foreslås det nå at kun Miljødirektoratet får hjemmel til å ta gebyr basert på medgått tid for å utpeke teknisk kontrollorgan.

Konsekvenser av endringene

Kravene i batteriforordningen om samsvarserklæringer og CE-merking er i tråd med eksisterende regelverk og ordninger på produktområdet knyttet til fri flyt av varer i det indre marked, men produktkravene til batterier er nye. Kravene vil redusere risikoen for at ulovlige produkter settes på markedet og bidra til mindre risiko for helse og miljø.

Kostnadene ved å få utarbeidet samsvarserklæringer, inkludert testing, dokumentering og tredjepartsverifisering, må dekkes av fabrikant av nye batterier og aktører som setter brukte batterier på markedet etter en ombruksoperasjon, unntatt direkte ombruk.

Virksomheter som ønsker å være teknisk kontrollorgan for batterier vil få kostnader knyttet til søknad om akkreditering hos Norsk Akkreditering og i forbindelse med søknad til Miljødirektoratet om å bli utpekt.

Arbeid med samsvarserklæringer vil medføre omfattende nye oppgaver og økte kostnader for fabrikant. Vi har ingen norske fabrikanter i dag, men flere aktører vurderer å etablere seg. Norske importører og forhandlere har ansvar for å sjekke samsvar med kravene for batterier de bringer i omsetning. Dette vil medføre nye kostnader, og kan være spesielt krevende for små og mellomstore bedrifter.

Miljødirektoratet og DSB vil være utpekende myndigheter for tekniske kontrollorganer og vil få en rolle i å utpeke og følge opp tekniske kontrollorgan som har blitt akkreditert av Norsk Akkreditering. For Miljødirektoratet innebærer dette en ny type oppgave som vil kreve ressurser og oppbygging av en ny type kompetanse. Dette arbeidet vil gebyrfinansieres. Økt ressursbehov hos Miljødirektoratet må løses enten ved å omprioritere eksisterende ressurser eller ved tilførsel

av nye. DSB gjør slike oppgaver i dag og har allerede gebyr, men ressursbehovet vil øke siden batterier er et nytt tema for utpeking.

Miljødirektoratet får nye oppgaver med å føre tilsyn med samsvarserklæringer. Fordi dette ikke er en oppgave vi gjør i dag har vi ikke grunnlag for å vurdere hvor omfattende dette tilsynet vil være. Vi vurderer likevel at det kan kreve tilførsel av nye ressurser. Tilsynet vil finansieres ved gebyr. DSB fører tilsyn med samsvarserklæringer i dag, men omfanget kan øke.

5.5.2 Aktsomhetsvurderinger

Forordningen stiller krav til gjennomføring av aktsomhetsvurdering (due diligence) av leverandørkjeden for aktører som bringer industrielle batterier og elbilbatterier i omsetning eller tar dem i bruk. Kravene finnes i forordningens kapittel VII og i vedlegg X. Kravene innebærer at det skal etableres et styringssystem og en plan for risikohåndtering som støtter retningslinjene for due diligence, og at disse skal verifiseres av en tredjepart (utpekt teknisk kontrollorgan). Retningslinjene skal publiseres av EU-kommisjonen innen 18. februar 2025. Miljødirektoratet har ansvar for å følge opp at due diligence er utført og verifisert av tredjepartsorganer.

Formålet med kravene er å minimere sosial- og miljørisiko forbundet med utvinning av råmaterialer for batteriproduksjon. Sosial risiko omfatter blant annet brudd på menneskerettigheter, barns rettigheter, hygiene og sikkerhet på arbeidsplassen.

Kravene gjelder kun for virksomheter med nettomsetning over 40 millioner euro, det vil si i underkant av 470 millioner kroner med dagens kurs.

Forslag til gjennomføring

Vi foreslår at kravene gjennomføres i batteriforskriften ved henvisning til forordningen.

Konsekvenser av endringene

Åpenhetsloven pålegger alle større virksomheter å utføre aktsomhetsvurderinger for å stanse, forebygge og begrense negative konsekvenser for menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold¹³. Miljøinformasjonsloven stiller krav til at alle virksomheter kan svare på hvordan miljøgifter i produkter, forurensning og arealinngrep kan påvirke oss og miljøet vi lever i.

Kravene i batteriforordningen er i stor grad overlappende med disse pliktene. Vi forventer derfor ikke at kravene vil innebære vesentlige merkonsekvenser for berørte aktører. Små og mellomstore bedrifter er ikke berørt av EU-kravet.

¹³ Med større virksomheter menes virksomheter som omfattes av regnskapsloven § 1-5, eller som på balansedagen overskrider grensene for to av følgende tre vilkår: 1. salgsinntekt: 70 millioner kroner, 2. balansesum: 35 millioner kroner, 3. gjennomsnittlig antall ansatte i regnskapsåret: 50 årsverk. Morselskaper skal regnes som større virksomheter dersom vilkårene er oppfylt for mor- og datterselskaper sett som en enhet.

EU-kommisjonen anslår merarbeidet for myndighetene til oppfølging av kravet om tredjeparts verifikasjon av due diligence til ett årsverk.¹⁴ Vi vurderer at kommisjonens anslag for merarbeid er høyere enn det som er nødvendig for å følge opp regelverket, og vi forventer derfor at merarbeidet i Norge vil være noe mindre.

5.5.3 Markedstilsyn

Markedstilsyn er kontroll med at produkter er i samsvar med aktuelle krav i EØS-regelverk.

Markedstilsynsforordningen fastsetter generelle regler om markedstilsyn og kontroll med varer som bringes i omsetning på det indre marked innenfor et bredt spekter av totalharmonisert vareregelverk fra EU. For å sikre at batterier oppfyller de fastsatte kravene til beskyttelsesnivå for blant annet miljø, sikkerhet og arbeidsforhold, skal markedstilsynsforordningen gjelde for batteriforordningen slik den gjør for batteridirektivet. Dette er bestemt i artikkel 91 i batteriforordningen. Formålet med markedstilsynsforordningen er blant annet å etablere en mer enhetlig praktisering av markedstilsyn på det indre markedet, samt sikre at medlemsstatene har tilstrekkelige virkemidler for tilsyn, inkludert tilsyn med netthandel.

Markedstilsynsforordningen har trådt i kraft i EU, men er ikke innlemmet i EØS-avtalen enda. Markedstilsynsforordningen er omtalt i EØS-notat og høringsnotat utarbeidet i forbindelse med innlemmelse av forordningen i Norge. For mer informasjon, se her: [Høring av forslag til lov- og forskriftsendringer for å gjennomføre forordning \(EU\) 2019/1020 om markedstilsyn og produktsamsvar i norsk rett - regjeringen.no](#).

Markedstilsynsforordningen gjelder for tilsyn med batteriforordningen. Det betyr at bestemmelser om netthandel, virkemidler, tolletatens kontroll, og EUCPN (European Product Compliant Network) gjelder på dette området. Det innebærer at Europakommisjonen kan vedta delegerte rettsakter for å fastsette frekvens og fremgangsmåter for tilsyn i regi av EUCPN og at vi kan delta i felles tilsynsaksjoner sammen med andre europeiske land. Det åpnes også for at markedstilsynsmyndighetene kan utføre felles aktiviteter med bransjeorganisasjoner for å sikre regelverksetterlevelse.

Det er et mål å utveksle tilsynsresultater på tvers av grensene via informasjons- og kommunikasjonssystemet ICSMS¹⁵ slik at myndighetene i Europa/EØS-området kan dra nytte av hverandres kontroll

I tillegg til de generelle reglene i markedstilsynsforordningen fastsetter batteriforordningen flere regler om hva myndighetene kan kreve av informasjon og hvordan tilsynsmyndighetene skal gå frem i ulike situasjoner, blant annet når det er grunn til å anta at et batteri utgjør en risiko. Regler om dette finnes både i det generelle kapittelet om markedstilsyn – kapittel X – og i flere andre kapitler, blant annet kapittel V om utpeking av samsvarsvurderingsorganer, kapittel VI om plikter for ulike økonomiske aktører og kapittel VII om aktsomhetsvurderinger.

¹⁴ Tilsvarende EU-kommisjonens anslag av administrative kostnader forbundet med tilsyn per medlemsland

¹⁵ Information and Communication System for Market Surveillance

Reglene gjelder blant annet hvordan markedsaktørene kan pålegges å iverksette nødvendige korrigerende tiltak, herunder tilbakekall eller tilbaketrekning fra markedet, og hvordan EU-kommisjonen og øvrige EØS-land skal informeres om dette. Tilsvarende er det krav til hvordan formelle mangler knyttet til blant annet CE-merking, teknisk dokumentasjon og manglende samsvarsvurderinger skal følges opp. Markedsaktørene skal etter anmodning fra markedstilsynsmyndighetene fremlegge opplysninger om identiteten til enhver markedsaktør som de har mottatt eller levert et batteri til, herunder mengde og nøyaktige modeller som er levert. Markedsaktørene skal kunne fremlegge slik informasjon i ti år etter at de har mottatt eller levert ifra seg batteriet.

Dette er vanlige regler i det europeiske regelverket som gjelder varer (jf. leketøydirektivet, RHOS-direktivet, mv).

I tråd med markedstilsynsforordningen skal medlemsstatene ha et samordningspunkt for markedstilsyn, som skal ha ansvar for enkelte oppgaver på nasjonalt nivå og representere tilsynsmyndighetenes felles innspill til EU. Det er direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap som driver samordningspunktet og representerer Norge i EUCPN.

Forslag til gjennomføring

Vi foreslår at kravene gjennomføres i batteriforskriften ved henvisning til forordningen. Forøvrig gir tilsyns- og håndhevingsbestemmelsene i hjemmelslovene tilsynsmyndigheten hjemler til å kreve informasjon eller pålegge korrigerende tiltak som nevnt i batteriforordningen.

I tillegg foreslår vi en tilsynsbestemmelse som gir Miljødirektoratet og DSB ansvar for markedstilsyn på hver sine myndighetsområder.

Konsekvenser av endringene

Markedsaktørene får kostnader til å etablere systemer og rutiner som kreves for å overholde disse kravene.

Myndighetene får kostnader til føre tilsyn med batterier på markedet, og å ta i bruk hensiktsmessige og forholdsmessige reaksjonsmidler for følge opp manglende samsvar med kravene i forordningen.

Markedstilsyn med batterier må inkluderes i den nasjonale markedstilsynsstrategien som skal etableres i henhold til markedstilsynsforordningen.

5.5.4 Krav til batterier som har gått gjennom ombruksoperasjoner

Etter at et batteri har blitt brakt i omsetning for første gang, kan det gå til ombruksoperasjoner. Se kapittel 5.3.1 for omtale av begrepet ombruksoperasjoner. Dette kan være ombruk til samme

formål, ombruk til nytt formål, refabrikking, eller forberedelse til ombruk til samme formål eller nytt formål.

Et brukt batteri som har gått til en form for ombruk til samme formål, anses som at det allerede er blitt brakt i omsetning og det er ingen nye krav til slike batterier.

Batterier som har gått til ombruk til nytt formål eller refabrikking, eller et kassert batteri som har gått til forberedelse til ombruk til nytt eller samme formål vurderes å ha blitt brakt i omsetning på nytt.

Slike ombruksaktører som bringer batterier i omsetning på nytt, blir sett på som fabrikanter av batterier og får en rekke krav som de må kjenne til. Disse omfatter:

- Krav til teknisk dokumentasjon, kvalitetssikring, ytelsestesting og sikkerhet
- Ombruk av batterier til stasjonære energilagringssystemer krever ny gjennomgang av teknisk dokumentasjon
- Alle batterier som bringes i omsetning på ny skal ha ny merking i tråd med artikkel 13.
- Ny samsvarsvurdering i tråd med forordningens artikkel 17 punkt 3
- Ombruksaktører må være medlem i et produsentansvarsselskap
- Ombruksaktører må kunne dokumentere at batterier har gått gjennom en helsesjekk som bekrefter at batteriets ytelse er relevant for bruken
- Krav til kontrakt eller faktura ved salg
- Slike batterier er unntatt fra kravet om dokumentasjon av karbonfotavtrykk, innhold av sekundær råvare og krav til ytelse og varighet¹⁶

Ombruksaktører må være bevisst på at batterier som bringes i omsetning på nytt kan tilhøre en annen batterikategori enn tidligere og at det kan føre til at batteriet må overholde andre krav enn første gang det ble brakt i omsetning.

Det er ikke krav til aktsomhetsvurdering (due diligence) når batterier bringes i omsetning eller tas i bruk etter å ha gått gjennom en ombruksoperasjon, så lenge batteriene allerede var brakt i omsetning eller tatt i bruk før de gjennomgikk en slik operasjon.

For å legge til rette for ombruksoperasjoner sikrer forordningen at aktører som driver med ombruk til nytt formål eller refabrikking eller forberedelse til ombruk, enten til nytt eller samme formål, har en rekke rettigheter som kan støtte deres virksomhet.

- Batterier skal ha informasjon som tilrettelegger for ombruksoperasjoner
- Batteristyringssystemet (BMS) skal kunne erstattes med nytt styringssystem

¹⁶ Se artikkel 7 punkt 5, artikkel 8 punkt 4, artikkel 10 punkt 4. Sikkerhetskrav finnes i artikkel 12 punkt 2., mens krav om oppdatering av merking finnes i artikkel 13 punkt 9.

- Produsenter skal gjøre tilgjengelig sikkerhetsinformasjon og informasjon om hvordan batterier kan utmonteres av produkter til ombruksaktører.

Aktører som gjør ombruksoperasjoner på kasserte batterier, må vurdere om de trenger tillatelse fra Statsforvalteren. Behov for tillatelse vil avhenge av om aktiviteten kan medføre nevneverdig skade eller ulempe for miljøet jf. forurensningsloven § 8 tredje ledd. Dersom aktørene håndterer stoffer som er brann- eller eksplosjonsfarlige må det også vurderes om det er behov for samtykke fra DSB etter brann- og eksplosjonsvernlovgivningen.

Forslag til gjennomføring

Vi foreslår at kravene gjennomføres i batteriforskriften ved henvisning til forordningen.

Konsekvenser av endringene

Ombruksaktører får kostnader til å utforme teknisk dokumentasjon, testing, kvalitetssikring, samsvarsvurdering og merking, samt medlemskap i et godkjent produsentansvarsselskap. Mengden batterier som er tilgjengelig for ombruk er begrenset i dag og det er derfor få slike aktører i Norge, men vi legger til grunn at antallet aktører vil øke i fremtiden når antallet eldre elbilbatterier øker.

Ombruksaktører vil få nytte av bedre tilgang på informasjon og batteristyringssystemer, samt bedre utforming av produkter og batterier for utmontering og demontering.

Kravene bidrar til å heve kvaliteten på ombrukte batterier og dokumentasjonen ved ombruk av batterier, og reduserer dermed risiko for de som kjøper slike batterier og forebygger brann og andre uønskede hendelser.

Vi har ikke grunnlag for å kvantifisere endring i utslipp ved at batterier ombrukes eller benyttes til sekundære formål, sammenlignet med primær råvare i batteriproduksjonen. Vi vurderer at kravene vil gi reduserte utslipp i land der utvinning av råvarer til batteriproduksjonen skjer og at kravet vil gi netto lavere utslipp av klimagasser globalt og mindre forurensning lokalt der uttak av råvarer skjer. Vi forventer ikke at kravene vil påvirke norske utslippsregnskap fordi aktivitetene i hovedsak skjer utenfor Norge.

De økonomiske konsekvensene avhenger av markedspenetrasjonen til brukte batterier. Dersom 25 prosent av elbilbatteriene ombrukes eller forberedes til ombruk i Norge i 2035 kan dette gi en verdiskaping på ca. 30 millioner kroner og legge til rette for om lag 20 arbeidsplasser.¹⁷ Som følge av relativt lav arbeidsledighet er det sannsynlig at arbeidstakerne til disse jobbene vil hentes fra andre bransjer, og at nye arbeidsplasser derfor i liten grad påvirker samlet sysselsetting i Norge.

¹⁷ EU-kommisjonen legger til grunn at 25 prosent av batterier fra elektriske kjøretøy (elbilbatterier) ombrukes som følge av kravet i 2035. Dette vil gi verdiskaping på rundt 200 millioner euro og etterspørsel etter ca. 2 000 nye årsverk. Da forutsetningene for disse beregningene er ukjente, skalerer vi disse tallene med hensyn til folketall.

Kravene vil gi administrative kostnader for ombruksaktører knyttet til dokumentasjon av samsvar, merking og produsentansvar. På den andre siden kan et hevet nivå i bransjen bidra til at det blir mer attraktivt å kjøpe brukte batterier og dermed gi økt omsetning og høyere priser.

Miljødirektoratet vil få kostnader knyttet til oppfølging av ombruksaktører, markedstilsyn og som følge av ombruksaktørers plikt til produsentansvar. Oppgavene vil i stor grad sammenfalle med liknende oppgaver for oppfølging av produsenter og fabrikanter og vi legger til grunn at dette kan håndteres med eksisterende ressurser.

Dersom aktørene håndterer stoffer som er brann- eller eksplosjonsfarlige kan DSB få økte kostnader knyttet til utstedelse av samtykker og gjennomføring av tilsyn.

DSB vil som sikkerhetsmyndighet for elektriske produkter og elektrisk utstyr få økte kostnader knyttet til markedstilsyn av batterier som ombrukes eller refabrikeres. Det er forventet en økning i antall produkter, som det vil kreve økte ressurser å følge opp.

5.5.5 Import og eksport av batterier

Batteriforordningen inneholder ingen spesifikke bestemmelser om kontroll av import og eksport av varer, men henviser til markedstilsynsforordningen.

Vi kan ikke se at krav om å utpeke en ansvarlig markedsdeltaker for produkter produsert utenfor EU/EØS-området gjelder for batteriforordningen.

Når det gjelder import og eksport innenfor EU/EØS-området skal tilsynsmyndighetene samarbeide med hverandre, sikre effektivt samarbeid og utveksling av opplysninger ved blant annet hjelp av ICSMS (Information Communication System for Market Surveillance). Tolletaten har spilt inn tilpasningsforslag i samband med gjennomføringen av markedstilsynsforordningen og forordningen om ICSMS. Blant annet om manglende mulighet for systemtilknytning til ICSMS eller EUs Customs Single Window. (EU-CSW) Sistnevnte system er ikke markert som EØS relevant.

Tolletaten og tilsynsmyndighetene skal samarbeide for å avdekke og stanse import og eksport av ulovlige batterier. Tolletaten kan stanse forsendelser for kontroll, og tar kontakt med tilsynsmyndighetene for oppfølgingen. Forsendelser kan bli stanset dersom batteriene ikke har tilstrekkelig merking og dokumentasjon, eller om det er grunn til å tro at batteriene ikke oppfyller kravene i regelverket. Tolletaten kan holde forsendelsen tilbake i 4 dager jf. markedstilsynsforordningen og tilsynsmyndigheten må innen denne fristen bekrefte Tolletatens tilbakehold, hvis ikke vil varene bli frigitt fra Tolletaten.

Tolletaten kan holde tilbake forsendelsene frem til tilsynsmyndighetene har vurdert saken ferdig. Eventuell frigivelse av forsendelser utgjør ingen bekreftelse på at batteriene er i samsvar med batteriforordningen. Markedstilsynsforordningen gir myndighetene hjemmel til å destruere

batterier ute fra helse og sikkerhetshensyn¹⁸. Ulovlige batterier kan destrueres av Tolletaten dersom de utgjør en risiko for helse og sikkerhetsrisiko for brukere. Kostnader for dette skal dekkes av importører.

Forslag til gjennomføring

Vi foreslår at kravene gjennomføres i batteriforskriften ved henvisning til forordningen.

Konsekvenser av endringene.

Det er allerede etablert prosedyrer for samarbeid mellom tilsynsmyndighetene og Tolletaten på produktområdet for kontroll av varer som kommer fra tredjeland, som må utvides for å omfatte batteriforordningen også.

Kontroll av batteriforordningen vil konkurrere med andre kontrolloppgaver, og kan føre til behov for ytterligere ressurser for å sikre at kontroll av batterier også blir prioritert av Tolletaten.

5.6 Utvidet produsentansvar

Batteriforordningen stiller enkelte nye krav til utvidet produsentansvar for produsenter av batterier som bringes i omsetning i Norge. Norge har produsentansvar for batterier i dag og dagens ordning er i hovedsak beholdt, selv om måten enkelte krav er omtalt i forordningen nyanserer eksisterende krav.

Den største endringen er at krav som i dagens regelverk stilles til produsentansvarsselskapene i større grad stilles direkte til produsent. Produsentbegrepet omfatter fabrikant av batterier i Norge, importør til Norge eller andre fysiske eller juridiske personer som setter batterier på markedet i Norge. Nytt i batteriforordningen er at aktører som bringer batterier i omsetning for andre gang gjennom enkelte former for ombruksoperasjoner omfattes av produsentbegrepet og derfor får plikt til produsentansvar.

I dette notatet omtaler vi kun krav som er helt nye eller vesentlig endret.

Kravene til produsentansvar får virkning fra 18. august 2025. Innen denne fristen må produsentansvarsselskapene få nye/endrede godkjenninger. I mellomtiden vil kravene i avfallsforskriften kapittel 3 fortsette å gjelde.

Vurdering av forslaget til gjennomføring mot grunnmodellen for produsentansvar

Vi har vurdert ordningen opp mot grunnmodellen for produsentansvar, som ble utviklet i vårt arbeid med en helhetlig gjennomgang av produsentansvaret i Norge.¹⁹ Vi vurderer at modellen i hovedsak ivaretas godt gjennom henvisning til forordningen, spesielt gjennom at forordningens plikter i stor grad rettes mot produsent og ved at det innføres krav om kostnadsdekning i

¹⁸ Bestemmelsen finnes i markedstilsynsforordningen artikkel 28. nr 4.

¹⁹ <https://www.miljodirektoratet.no/aktuelt/nyheter/2022/november-2022/produsenter-far-storre-ansvar-for-produktene-som-avfall/> se side 20 i rapporten.

forordningen. Det er likevel behov for å vurdere enkeltbestemmelser for å ivareta punktet i grunnmodellen om at produsentansvarsselskap skal være uten økonomisk formål (non-profit) og plikt til tredjepartsverifikasjoner for rapporter fra produsentansvarsselskapene.

Batteriforordningen innfører en rekke krav til tredjepartsverifikasjoner på ulike områder, men ikke for selve produsentansvaret. Vi har ikke foreslått krav om slike verifikasjoner for produsentansvaret. Vi ønsker innspill på om det er områder høringsinstansene mener kan egne seg for og som bør ha tredjepartsverifikasjoner.

Overordnet om konsekvensene av kravene til produsentansvar

Endringene i produsentansvaret forventes ikke å ha vesentlige konsekvenser siden kravene som stilles i stor grad sammenfaller med dagens praksis.

Utvidelsen av produsentbegrepet til å omfatte aktører som bringer batterier i omsetning for andre gang gir flere plikt til produsentansvar. Dette gir noe økte kostnader for disse aktørene, men sikrer samtidig god konkurranse i markedet, og at alle som bringer batterier i omsetning gjøres ansvarlige for hele livsløpet til produktene.

5.6.1 Produsentregister

Batteriforordningen gir produsent plikt til å sørge for å registrere en rekke opplysninger i produsentregisteret. Kravene finnes i forordningens artikkel 55. Plikten oppfylles av produsentens produsentansvarsselskap, eventuelt av produsenten selv dersom den ivaretar produsentansvaret individuelt.

Produsent, eller deres representant, skal være registrert i produsentregisteret før batterier bringes i omsetning. Det vil med andre ord være ulovlig å bringe batterier i omsetning uten å være registrert. Dette er et nytt krav. Tidligere har det vært krav om at produsenter skal være medlem i et godkjent returselskap, og produsent har da blitt registrert i produsentregisteret etter at de har meldt seg inn. Miljødirektoratet har fulgt opp at produsenter er medlem i et godkjent returselskap. Dette har vært svært ressurskrevende, fordi hver enkelt produsent må kontaktes med pålegg om å melde seg inn. Vi vil vurdere om kontrollen kan utføres mer effektivt i årene framover.

Forordningen stiller krav om at myndighetene må etablere et produsentregister.

Forslag til gjennomføring

Vi foreslår at kravene gjennomføres i batteriforskriften ved henvisning til forordningen.

Miljødirektoratet foreslår at Produsentansvar.no brukes som nasjonalt produsentregister og at det holdes oppdatert ved at produsentansvarsselskapene oppdaterer sine medlemslister i denne løsningen.

Miljødirektoratet anbefaler å ta gebyr fra produsentansvarsselskapene for å dekke Miljødirektoratets kostnader til utvikling og drift av produsentansvar.no. Se forslag til bestemmelse i batteriforskriften om plikt til å dekke Miljødirektoratets kostnader til datasystem. Gebyrer som dekker Miljødirektoratets kostnader knyttet til produsentansvar.no vil varsles og begrunnes før det fattes enkeltvedtak. Enkeltvedtakene vil fattes etterskuddsvis, tentativt etter hvert kalenderår. Miljødirektoratet anbefaler at dette gebyret innrettes slik at kostnadene fordeles likt mellom produsentansvarsselskapene. Begrunnelse for å ta samme sats uavhengig av markedsandel er at kostnadene til drift/utvikling/skytjenester er den samme uavhengig av markedsandelen.

Konsekvenser av endringene

Bruk av produsentansvar.no som produsentregister vil gi mindre kostnader til utvikling enn å lage en ny løsning. Vi anslår en engangskostnad mellom 100 000 og 200 000 kroner, som vil finansieres av produsentansvarsselskapene gjennom gebyr. Miljødirektoratets arbeid med drift av løsningen for batterier anslås til 50 000 kroner per år. Siden kostnadene relativt sett er begrenset og forventet å utgjøre en meget liten andel av vederlaget produsentansvarsselskapene tar fra sine medlemmer, vurderer vi ikke dette som en vesentlig økonomisk konsekvens.

5.6.2 Representant for utenlandsk produsent eller norsk eksportør til EØS-området

Forordningen åpner for at produsenter kan utnevne en representant som ivaretar forpliktelsene for de produktene produsenten setter på markedet i Norge. Kravet finnes i forordningens artikkel 55 punkt 7.

Representanten skal, på vegne av produsent, blant annet ivareta plikten til å registrere seg i produsentregisteret via produsentansvarsselskapet. For å unngå at flere aktører har produsentansvar for de samme batteriene, må produsentansvarsselskapet og representanten ha oversikt over hvilke importører og hvilke kategorier og mengder batterier de overtar ansvaret for.

En representant kan være enhver virksomhet som er etablert i Norge. Se definisjon av representant i forordningens artikkel 3 nr. 48.

Forordningen stiller videre krav om at norske aktører som selger batterier til andre EØS-land må utpeke en representant for å ivareta produsentansvaret i hvert EØS-land de selger til. Kravet finnes i forordningens artikkel 56 punkt 3.

Forslag til gjennomføring

Vi foreslår at kravene gjennomføres i batteriforskriften ved henvisning til forordningen.

Konsekvenser av endringene

Vi vurderer at endringene har minimale konsekvenser for alle involverte.

5.6.3 Godkjenning av produsentansvarsselskap

Etter forordningen skal alle produsenter, både av løse batterier og batterier som er innmontert i produkter, ivareta sitt produsentansvar. Kravet finnes i forordningens artikkel 56 punkt 1. Det

innebærer at alle produsenter enten må være medlem i en produsentansvarsorganisasjon, som ivaretar produsentenes ansvar kollektivt, eller ivareta sitt produsentansvar individuelt.

Både produsentansvarsselskap og produsenter som ønsker å oppfylle produsentansvaret individuelt må være godkjent av myndighetene, se artikkel 58. Miljødirektoratet vurderer at dette betyr at alle eksisterende returselskap for batteri må søke om ny eller endret godkjenning. Produsentansvarsselskap for EE-produkter og kasserte kjøretøy må også søke dersom de ønsker å være godkjent for batteri.

Miljødirektoratet anbefaler at direktoratets arbeid med søknader om/ending av godkjenning som produsentansvarsselskap, eller individuell oppfyllelse av produsentansvaret, skal gebyrfinansieres basert på medgått tid.

Forordningen gir rom for at landene kan begrense muligheten til at produsent ivaretar produsentansvaret individuelt. Slike begrensninger må begrunnes i de spesielle egenskapene til hver kategori batterier som bringes i omsetning og deres avfallshåndtering, se artikkel 57 nr. 1.

For bærbare batterier og batterier for lette kjøretøy er det svært krevende for produsenter å klare å ivareta sitt produsentansvar individuelt i Norge. Slike batterier bringes i omsetning over hele landet og det er vanskelig å se for seg at produsent kan spore sine produkter gjennom hele livsløpet og sikre avfallsbehandlingen. Krav til landsdekkende innsamling og behandling av kasserte batterier vil forutsette et større system enn det en individuell produsent kan håndtere både økonomisk og praktisk. Vi vurderer at kostnadene til avfallsbehandling vil være lavere samlet sett, både for produsentene og samfunnet som helhet, om slike batterier håndteres av kollektive produsentansvarsselskaper. Vi mener derfor at det finnes spesielle forhold knyttet til avfallshåndtering som gjør det nødvendig at batteriforskriften bestemmer at produsenter av disse batterikategoriene må være medlem av et kollektivt produsentansvarsselskap.

Dette vil også gjelde andre batterikategorier, og hovedregelen bør være at produsenter er medlem av et kollektivt produsentansvarsselskap. Vi anbefaler imidlertid en mulighet for å søke om godkjenning som individuelt produsentansvar dersom produsenten kan sannsynliggjøre at de vil klare å oppfylle alle kravene til produsentansvar, herunder krav om landsdekkende innsamling, sporbarhet, finansiell sikkerhet og behandling av kasserte batterier og det er spesielle grunner knyttet til ombruk og materialgjenvinning som tilsier at miljø og ressurser blir bedre ivaretatt gjennom individuelt produsentansvar. Hensynet til at produsent ønsker å ha tilgang på ressursene i egne produkter vil ikke være et sterkt nok hensyn alene.

Forslag til gjennomføring

Vi foreslår at kravene gjennomføres i batteriforskriften ved henvisning til forordningen.

I tillegg foreslår vi bestemmelser som gir krav om at produsenter må oppfylle produsentansvaret gjennom medlemskap i et godkjent kollektivt produsentansvarsselskap.

For produsenter av industribatterier, elbilbatterier og stasjonære batterilagringssystemer foreslår vi en avgrenset mulighet til å søke Miljødirektoratet om å ivareta produsentansvaret individuelt. Ved vurderingen av om det skal gis unntak vil det særlig legges vekt på om individuell oppfyllelse er nødvendig for å sikre ressursene i avfallsbehandlingen og miljøet.

Til slutt anbefaler vi en gebyrhjemmel for å finansiere Miljødirektoratets arbeid med godkjenninger og endring av godkjenninger av produsentansvarsselskap og behandling av søknader om å oppfylle produsentansvaret individuelt.

Konsekvenser av endringene

Behandling av søknader om godkjenning og endringer av disse blir gebyrbelagt i tråd med medgåtte ressurser så snart forskriftsendringene begynner å gjelde. Produsentansvarsselskap vil få engangskostnader knyttet til å finansiere Miljødirektoratets arbeid med endring av godkjenning i størrelsesorden 25 000 til 50 000 kroner per produsentansvarsselskap. Dette vil omfordele merkostnadene ved å behandle og endre godkjenninger fra Miljødirektoratet til produsent via produsentansvarsselskapet.

Det er totalt tre produsentansvarsselskap for batteri i dag, som må søke om endring av sin godkjenning. I tillegg må Autoretur og Bilretur som er godkjente returselskap for kjøretøy, søke om godkjenning som produsentansvarsselskap for batteri, dersom de ønsker å tilby sine medlemmer deltagelse for kjøretøy og batterier i eget selskap. Satsen for å endre en godkjenning vil normalt være lavere enn ved en ny søknad, og satsen vil reflektere arbeidstiden som brukes for denne typen oppgave. Det vurderes at ut ifra omfanget av den virksomheten et produsentansvarsselskap vil ha, vil gebyr for godkjenning eller endring av godkjenning utgjøre en mindre merkostnad.

Vi forventer at kravet gir økt ressursbruk på tolv ukeverk hos Miljødirektoratet knyttet til endringer av godkjenninger i forkant av at kravene begynner å gjelde.

5.6.4 Koordinering av innsamlingsnett

Batteriforordningen gir produsentansvarsselskapene plikt til å koordinere seg, slik at de oppfyller sine forpliktelser. Dette vil blant annet gjelde innsamling av kasserte batterier i hele Norge. Koordineringen skal sikre at selskapene sammen sikrer landsdekkende innsamling. Kravet finnes i forordningens artikkel 57 punkt 3.

Etter forordningen skal Norge utpeke en ansvarlig myndighet eller oppnevne en uavhengig tredjepart som skal føre tilsyn med at returselskapene koordinerer innsamlingen.

Vi foreslår at Miljødirektoratet eller den vi bemyndiger fører tilsyn med produsentansvarsselskapenes koordinering. Miljødirektoratet vil inntil videre føre tilsyn selv, men vi kan delegere myndighet til en uavhengig tredjepart i fremtiden dersom det er hensiktsmessig.

Forslag til gjennomføring

Vi foreslår at kravene gjennomføres i batteriforskriften ved henvisning til forordningen.

I tillegg foreslår vi at Miljødirektoratet i forskriften utpekes som ansvarlig myndighet for å føre tilsyn med produsentansvarsselskapenes plikt til å koordinere seg, samt en mulighet for Miljødirektoratet til å delegere myndighet til en uavhengig tredjepart. Til slutt foreslår vi en bestemmelse som gir produsentansvarsselskapene plikt til å rapportere informasjon som beskriver hvordan selskapene koordinerer sin innsamling til Miljødirektoratet årlig, samt hjemmel for at Miljødirektoratet kan fastsette nærmere krav til rapporteringen.

Konsekvenser av endringene

Det er en viss grad av koordinering mellom produsentansvarsselskapene i dag blant annet ved at ett selskap ofte henter avfall fra enkelte kommuner. En særskilt bestemmelse om koordinering kan imidlertid bidra til ytterligere effektivisering gjennom mer omfattende koordinering og dermed redusert total kostnad for samfunnet.

Miljødirektoratet vil få økte kostnader knyttet til å føre tilsyn med koordineringen, men dette kan følges opp med eksisterende ressurser. Direktoratets kan dekke våre kostnader ved å kreve gebyr fra produsentansvarsselskapene.

5.6.5 Kostnadsdekning og differensiering av vederlag

Forordningen stiller mer spesifikke krav til at produsent, gjennom produsentansvarsselskapene, skal dekke avfallsbesitteres kostnader enn dagens regelverk. Kravene finnes i forordningens artikkel 56 nr. 4.

Produsent skal dekke kostnader knyttet til separat innsamling av kasserte batterier og påfølgende transport og behandling, knyttet til batteriene de bringer i omsetning. Eventuelle inntekter fra ombruksoperasjoner, eller fra verdien av råmaterialene som materialgjenvinnes fra kasserte batterier, skal inngå i beregningen.

Etter artikkel 69 nr. 5 i forordningen skal EØS-landene hvert femte år undersøke innsamlet blandet kommunalt avfall, det vil si husholdningsavfall og husholdningsliknende avfall fra næringslivet²⁰, og avfallsstrømmer fra elektrisk og elektronisk utstyr for å avgjøre andelen av bærbare batterier i disse strømmene. Kostnadene til dette skal dekkes av produsent. Plikten til å foreta undersøkelsene er lagt til EØS-landet, uten nærmere spesifisering. Vi mener derfor vi har en valgfrihet for hvem som skal utføre undersøkelsene. Vi anbefaler at produsentansvarsselskapene skal gjøre dette og rapportere resultatene til myndighetene. Vi mener dette er i tråd med prinsippet om at produsenter har ansvar for å finansiere kostnader knyttet til deres produkter. Selskapene kan samarbeide om dette.

²⁰ Husholdningsavfall og husholdningsliknende næringsfall er det som i forordningen samlet omtales som "municipal waste".

Produsent skal også dekke kostnader til produsentansvarsselskapenes informasjon om forebygging av batteriavfall og håndtering av brukte batterier, samt kostnader knyttet til datahåndtering og rapportering til myndighetene.

Forordningen stiller krav til at vederlaget produsent betaler for å delta i produsentansvarsselskapet skal differensieres i tråd med kravene i rammedirektivet for avfall²¹ og som et minimum basert på batterikategori og batterikjemi. Kravet finnes i forordningens artikkel 57 punkt 2. Dersom det er relevant skal det også baseres på om batteriet er oppladbart, andel materialgjenvunnet råvare, om batteriet har gått gjennom forberedelse til ombruk, og karbonfotavtrykk.

Produsentene skal dekke kostnadene knyttet til batteriene de bringer i omsetning. Produsentansvarsselskapene kan derfor også differensiere vederlaget produsentene betaler basert på kostnadene til behandling av enkelte batterimodeller. Dette kan for eksempel være aktuelt dersom en produsent kan dokumentere vesentlig lavere kostnad til behandling enn andre batterier.

Produsentansvarsselskapene får plikt til å differensiere vederlagene i tråd med kravene i batteriforordningen.

Vi ønsker innspill fra høringsaktørene om hvordan differensiering av vederlaget kan utformes i praksis og om hvordan enhetlig praksis mellom konkurrerende produsentansvarsselskap kan ivaretas.

Forslag til gjennomføring

Vi foreslår at kravene gjennomføres i batteriforskriften ved henvisning til forordningen.

Vi anbefaler en bestemmelse om at produsentansvarsselskapene skal gjennomføre undersøkelser om andelen blandet "kommunalt avfall" hvert femte år og rapportere resultatene til myndighetene. Vi foreslår at de gjør dette ved å basere seg på plukkanalyser gjort i kommunene og at kommunene får plikt til å gi nødvendige opplysninger til produsentansvarsselskapene på forespørsel.

Miljødirektoratet får allerede informasjon om andelen batterier i elektrisk og elektronisk avfall gjennom den ordinære rapporteringen fra produsentansvarsselskapene for slikt avfall. Dette er tilstrekkelig til å ivareta behovet etter batteriforordningen og vi anbefaler derfor ikke særskilt bestemmelse om undersøkelser av dette i batteriforskriften.

Konsekvenser av endringene

Dekning av avfallsbesitters kostnader til separat innsamling med påfølgende håndtering vil omfordele kostnader fra avfallsbesitter til produsent i tråd med produsentansvaret.

---

²¹EU/2008/98 artikkel 8a punkt 4

Differensiering av vederlag for batterier kan bidra til positive miljø- og klimaeffekter ved at kostnadene til produsentansvar blir lavere for batterier med god miljøprestasjon, og det dermed gis et økonomisk insentiv for forbedret design. Dette vil medføre en omfordeling fra produsenter med mindre god miljøprestasjon til produsenter av batterier med best miljøprestasjon.

Produsentansvarsselskapene vil få kostnader knyttet til å utvikle systemer for differensiering av vederlag.

Gjennomføring av undersøkelser av batterier i avfallsstrømmene gir produsentansvarsselskapene noe økte kostnader. Slike undersøkelser gjennomføres av enkelte kommuner allerede og det er grunn til å tro at det er mulig å samarbeide for å utnytte synergier. Vi anslår kostnadene til mellom 200 000 og 500 000 kroner hvert femte år basert på erfaringer med slike undersøkelser. Kostnadene vil kunne reduseres dersom produsentansvarsselskapene samarbeider med andre som gjør liknende undersøkelser allerede. Kostnadene vil fordeles på alle produsentene og vi anslår derfor under 1000 kroner per produsent hvert femte år.

Miljødirektoratet kan få noen kostnader til ny oppgave med kontroll av hvordan produsentansvarsselskapene dekker avfallsbesitters kostnader og differensiering av vederlag. Kontroll med dette kan gjennomføres sammen med øvrig kontroll av produsentansvarsselskapene.

5.6.6 Plikt til finansiell garanti

Batteriforordningen krever at godkjente produsentansvarsselskap og produsenter som ivaretar produsentansvaret individuelt, skal stille en garanti. Denne garantien skal dekke kostnadene til avfallsbehandling av medlemmenes produkter, dersom selskapet ikke overholder kravene i forordningen, eller avslutter driften for eksempel ved konkurs. EØS-landene kan spesifisere ytterligere krav knyttet til slike garantier. Kravet finnes i forordningens artikkel 58 punkt 7.

Det er ikke krav om finansiell garanti eller liknende for returselskap for batterier i dag, men det finnes eksempler på krav til finansiell garanti eller sikkerhet på andre områder. Et eksempel på krav om finansiell sikkerhetstillegg er kravet som er stilt til anlegg for mottak og mellomlagring og behandling av farlig avfall for å sikre forsvarlig håndtering av avfallet på anleggene²². Per i dag har Miljødirektoratet godtatt to typer finansiell sikkerhet i disse sakene, kontopant (pant i sperret bankkonto) eller ubetinget påkravsgaranti. Beløpet som settes på konto med kontopant skal tilsvare kostnaden med å behandle den mengden avfall anlegget har lov til å lagre til enhver tid.

For produsentansvar for emballasje og EE-produkter er det forskriftskrav om at selskapene skal ha finansielle reserver for seks måneders drift.²³ Dette skal bidra til at selskapene har likvide midler til å dekke løpende utgifter og reduserer risikoen for stans i driften. Dette er imidlertid ikke å anse som en type garanti som vil gi rettsvern ved insolvens.

²² se avfallsforskriften kapittel 11 vedlegg 4 nr. 4 jf. § 11-6 andre ledd.

²³ se avfallsforskriften § 7-14a og § 1-14 første ledd bokstav f.

Miljødirektoratet ser ikke på nåværende tidspunkt grunn til å anbefale utfyllende krav til garantier i batteriforskriften. Vi anbefaler heller at vi vurderer hvilke typer garantier som er egnet til å sikre at det er tilgjengelig midler til forsvarlig avfallshåndtering ved f.eks. konkurs konkret i forbindelse med søknad om godkjenning av produsentansvarsselskap. EU-kommisjonen har så langt ikke kommet med noen veiledning om det nærmere innholdet i kravet til garanti i batteriforordningen. Miljødirektoratet vil se hen til eventuelle fremtidige veiledninger under batteriforordningen og praksis i andre medlemsland når vi etablerer vår forvaltningspraksis på dette området.

Forslag til gjennomføring

Vi foreslår at kravet gjennomføres i batteriforskriften ved henvisning til forordningen.

Konsekvenser av endringene

Innføringen av finansiell garanti for produsentansvarsselskapene for batteri kan føre til mindre risiko for at fellesskapet må dekke kostnader til behandling av avfall dersom et produsentansvarsselskap, eller en produsent som ivaretar produsentansvaret individuelt, av ulike grunner ikke ivaretar sitt ansvar.

Hvor inngripende kravet er vil avhenge av hvilke krav som settes i godkjenningen etter en individuell vurdering. Kravet vil til en viss grad medføre en styring av økonomien i produsentansvarsselskapene fordi alle typer finansiell garanti vil låse midler for selskapene. Vi mener likevel dette er forsvarlig og har nytte for samfunnet som helhet ved å senke risikoen for at selskapene ikke kan ivareta pliktene sine.

Ressursbruken for myndighetene knyttet til kravet blir lav, men oppfølging av finansiell garanti for selskap som får krav om kontopant eller påkravsgaranti vil medføre ekstra administrasjon og oppfølging.

5.6.7 Produsentansvarsselskap skal være uten økonomisk formål

Miljødirektoratet har vurdert om det er hensiktsmessig å anbefale å forskriftsfeste krav om at produsentansvarsselskap skal være uten økonomisk formål (non-profit).

Vi viser til delrapport 2 om videreutvikling av produsentansvaret i Norge hvor krav til at returselskap skal være uten økonomisk formål er vurdert nærmere i kapittel 2.2.7.²⁴

Markedet som produsentansvarsselskapene arbeider i, er skapt av myndighetene som følge av offentlig regulering. Konkurransen i markedet kan i prinsippet være kostnadseffektivt. På den andre siden vil konkurranse med profitt som et av målene for selskapene kunne føre til et hardere press for å hente avfallet der det er rimeligst å samle inn. En slik organisering kan være ineffektivt for måloppnåelsen i ordningene som helhet.

Kommersielle selskap skal holde kostnadene så lave som mulig og har plikt til det overfor styret og aksjonærer. Det kan argumenteres for at dette skaper stort press på kostnader, som kan gå

²⁴ <https://www.miljodirektoratet.no/sharepoint/downloaditem/?id=01FM3LD2SZGGWDWVNUHVDKGVGVJ7LHTYV4>

utover måloppnåelsen i ordningene., Konkurransemotivasjonen i non-profit selskap er trolig å redusere kostnadene til medlemmene mest mulig f.eks. gjennom stordriftsfordeler. Siden selskapet ofte er eid av noen av medlemmene er det sammenfallende interesser mellom produsenter og selskap. Vi er kjent med at det er sterkt press i non-profit selskapene for å ha lave vederlag og det er uklart for oss om dette presset i praksis tilsvarer presset om profitt i de kommersielle selskapene.

Det er ikke krav i dagens batteriregelverk om at produsentansvarsselskapene skal være uten økonomisk formål og det er i dag godkjent returselskap for batteri som har økonomisk formål. Om det blir krav i batteriforskriften om at produsentansvarsselskap skal være uten økonomisk formål, må slike selskap gjøre organisatoriske endringer for å kunne fortsette driften. Det kan f.eks. være å skille ut produsentansvarsselskapet for batteri i et eget underselskap uten økonomisk formål.

Enkelte batterityper er eller kan bli lønnsomme å samle inn og behandle i fremtiden pga. stor etterspørsel etter materialgjenvunnet råvare fra batterier. Det kan hende dette bidrar til lønnsom drift for enkelte selskap og vi er usikre på om dette er forenlig med et krav om at produsentansvarsselskap skal være uten økonomisk formål.

Miljødirektoratet har ikke en klar anbefaling og har derfor valgt å høre to alternativer til gjennomføring i batteriforskriften. Vi ønsker høringsinnspill til hvilket alternativ som er mest hensiktsmessig og ber interessentene begrunne synet sitt.

Alternativene A og B er beskrevet nedenfor.

Forslag til gjennomføring

Alternativ A

Miljødirektoratet foreslår i alternativ A en bestemmelse i batteriforskriften om at produsentansvarsselskap skal være uten økonomisk formål (non-profit). Bestemmelsen er tatt inn i forskriftsutkastet som er vedlagt. Det skal ikke utbetales utbytte til eierne av produsentansvarsselskapet eller overføres overskudd til morselskap eller underselskaper.

Alternativ B

Miljødirektoratet foreslår i alternativ B å ikke stille krav om at produsentansvarsselskapene må være uten økonomisk formål. Vi foreslår i dette alternativet ingen regulering av selskaperes formål.

Konsekvenser av endringene

Konsekvensene vil avhenge av hvilket alternativ som blir valgt.

Alternativ A innebærer at det ikke kan utbetales overskudd eller utbytte til eierne av produsentansvarsselskapene. Dette kan spesielt påvirke dagens godkjente produsentansvarsselskap, hvor minst ett i dag drives for profitt. Miljødirektoratet mener en løsning for slike selskap vil være å skille driften av produsentansvaret for batterier i et eget selskap. Det nye selskapet kan ikke betale ut utbytte til eierne eller overføre midler fra selskapet til morselskap eller søsterselskap. Vi ønsker innspill i høringen om hva slags konsekvenser et slikt krav kan gi.

Alternativ B er en videreføring av dagens krav og har dermed ikke konsekvenser som omtales i dette notatet.

5.6.8 Plikter til informasjon

Batteriforordningen krever at produsenter eller produsentansvarsorganisasjoner skal gjøre tilgjengelig informasjon om forebygging og behandling av kasserte batterier. Kravene er utvidet fra kravene i dagens regelverk. Kravene finnes i forordningens artikkel 74. I tillegg er det krav i artikkel 58 nr. 5 om hva slags informasjon produsentansvarsselskapene skal ha på sin nettside. Vi oppfordrer produsenter og produsentansvarsselskap til å lese bestemmelsene i forordningen for å gjøre seg kjent med innholdet.

Produsenten eller produsentansvarsorganisasjonen skal drive holdningskampanjer og gi incentiver for å oppfordre sluttbrukere til å sortere batterier på rett måte. Det er en rekke krav til innholdet i slike kampanjer, blant annet skal det informeres om hvor batterier kan leveres og om følgene av feil sortering, som risiko for brann.

Produsentansvarsselskapet skal informere på sine nettsider om hvordan de velger ut sine underleverandører, oppnådd innsamling av kasserte batterier, materialgjenvinningseffektivitet og materialgjenvinning av enkelte materialer.

Forslag til gjennomføring

Vi foreslår at kravene gjennomføres i batteriforskriften ved henvisning til forordningen.

Konsekvenser av endringene

Vi vurderer at endringene har små konsekvenser, men at kravene gjør det tydeligere at produsent og produsentansvarsorganisasjoner har ansvar for å gjennomføre holdningskampanjer.

Bedre informasjon til brukere av batterier kan føre til riktigere sortering av batterier i dag og minske faren for brann i avfallsanlegg på grunn av feilsortering.

5.7 Innsamling og behandling av avfall

5.7.1 Krav til innsamling av bærbare batterier

Batteriforordningen krever at godkjente produsentansvarsselskap skal sikre separat innsamling av alle kasserte bærbare batterier, gjennom å blant annet etablere retur- og innsamlings-systemer. Dette omfatter også at de skal sikre etablering av innsamlingspunkter og at batteriene behandles av en godkjent avfallsaktør. Kravet er stilt til produsent, men vil i praksis oppfylles av de godkjente produsentansvarsselskapene. Krav til innsamlingsgrad er 63 prosent innen 31.

desember 2027 og 73 prosent innen 31. desember 2030²⁵. Kravene finnes i forordningen artikkel 59. Formålet med kravet er å stimulere til miljømessig forsvarlig behandling av batterier og økt ressurseffektivitet.

I 2020 oppnådde Norge en innsamlingsgrad på 66 prosent. For å sikre fortsatt høy innsamling fastsatte Miljødirektoratet i 2023 endringer i avfallsforskriften for å sikre innsamling av minst 65 prosent av de bærbare batteriene som bringes i omsetning.

Forordningen gir Miljødirektoratet hjemmel til å kreve ytterligere tiltak for økt innsamling av produsentansvarsselskapene om det er for mye batterier i restavfallet, hjemmelen finnes i artikkel 69 nr. 5.

Miljødirektoratet har hatt hjemmel i avfallsforskriften § 3-11 til å endre innsamlingskravet for bærbare batterier for å sikre en hensiktsmessig innsamling. Det er anledning i batteri-forordningen til å ha strengere nasjonale krav der kravene er hjemlet i EU-traktatens regler om miljø. Dette er tilfelle for kravet til innsamlingsgrad i forordningen. Vi foreslår derfor å videreføre denne hjemmelen i batteriforskriften. Et strengere nasjonalt krav må notifiseres til ESA.

Vi har valgt å høre to alternativer til nivå for kravet til innsamling av bærbare batterier i batteriforskriften. Nivåene vi foreslår er 65 prosent, som tilsvarer dagens krav, eller 73 prosent fra 18. august 2025, som er et mer ambisiøst krav som innebærer en skjerping.

Miljødirektoratet mener det er riktig å tilpasse innsamlingsplikten i Norge til et nivå som samsvarer med hva som er mulig å oppnå, og med det faktiske innsamlingsnivået i markedet. Vi anser problemene batterier på avveier forårsaker, blant annet knyttet til brannrisiko, som så store at det er riktig å ha høye nasjonale ambisjoner for innsamlingen. Et krav på 65 prosent vil tilsvare det som er mulig å oppnå i dag, mens et krav på 73 prosent vil kreve at flere batterier sorteres riktig fra forbruker og næringsaktører slik at de er tilgjengelige for innsamling. Miljødirektoratet ser at flere aktører gjør tiltak som kan gjøre det sannsynlig at flere batterier blir tilgjengelige for innsamling enn i dag. Disse tiltakene er informasjonsarbeid i regi av forhandlere, avfallsbransje og produsentansvarsselskap, kommunenes informasjon til innbyggerne, tilsyn med forhandleres informasjonsplikt i regi av Miljødirektoratet med mer. Vi ser samtidig at det ikke er noen garanti for at disse tiltakene vil gjøre det mulig å oppnå en innsamlingsgrad på 73 prosent allerede i 2025.

Vi ønsker høringsinnspill til hvilket alternativ som er mest hensiktsmessig og om det er konsekvenser utover det som er omtalt i høringsnotatet. Vi ber interessentene begrunne synet sitt.

Forordningens artikkel 59 nr. 6 åpner for at medlemsstatene kan kreve at innsamling av kasserte batterier forutsetter at det er inngått avtale med produsent eller produsentansvarsselskap. Vi

²⁵ Punkt (a) innebærer krav om 45 % innsamlingsgrad innen 31. desember 2023, men vårt oppdrag er avgrenset fra å vurdere konsekvenser av dette.

anbefaler ikke å stille et slikt krav på nåværende tidspunkt, men foreslår at Miljødirektoratet gis myndighet til å fastsette dette i forskrift eller enkeltvedtak.

Forslag til gjennomføring

Vi foreslår at kravene gjennomføres i batteriforskriften ved henvisning til forordningen.

I tillegg foreslår vi to alternativer til en bestemmelse i batteriforskriften som hever kravet til innsamling av bærbare batterier.

Alternativ A

Dette alternativet viderefører det nasjonale innsamlingskravet på 65 prosent frem til 31. desember 2030. Fra 1. januar 2031 vil kravet være 73 prosent, som tilsvarer forordningens krav. Dette kravet står i forskriftsforslaget.

Alternativ B

Dette alternativet hever kravet til innsamling av bærbare batterier til 73 prosent fra 18. august 2025. Da vil kravet tre i kraft sammen med resten av avfallskravene. For 2025 vil Miljødirektoratet tilpasse krav om rapportering siden kravet eventuelt endres midt i en innsamlingsperiode.

Uavhengig av disse to alternativene foreslår vi en hjemmel som gir Miljødirektoratet anledning til å endre batteriforskriften for å sette høyere krav til innsamling enn det som fremgår av batteriforordningens artikkel 59 nr. 3 bokstav c.

Konsekvenser av endringene

Alternativ A

Innsamlingsgraden for batterier i Norge var 66 prosent i 2020²⁶. Norge oppfyller dermed allerede kravet til innsamlingsgrad i 2027. Siden Norge allerede har innført krav om 65 % innsamling av bærbare batterier vil ikke kravet medføre konsekvenser.

Alternativ B

Krav om innsamlingsgrad på 73 prosent vil innebære at mengden batterier som samles inn må økes med ca. 250 tonn innen august 2025, sammenlignet med forventet innsamlingsvolum ved 65 prosent-kravet.

Kravet vil øke kostnadene for produsenter gjennom produsentansvarsordningen, knyttet til håndtering av et større volum batterier. Vi forventer at kravet gir en samlet kostnad i størrelsesorden tre millioner kroner årlig.²⁷ Økt utsortering av batterier kan bidra til færre branner og eksplosjoner i avfallsanlegg og dermed besparelser for avfallsaktører og samfunnet gjennom redusert risiko for skader på personer, miljø og materiell. Slike branner er en stor utfordring i dag, og forekommer relativt hyppig. I 2022 forårsaket batterier 77 prosent av brannene i

²⁶ Eurostat (2020) https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/env_waspb/default/table?lang=en

²⁷ Kostnadene er beregnet med utgangspunkt i EU-kommisjonens anslag på kostnader per innbygger på 1,43 euro i 2030 og nedskalert med hensyn til volum bærbare batterier som settes på markedet i Norge sammenlignet med EU.

avfallsanleggene med kjent årsak, i henhold til statistikk innhentet fra Norsk Industri²⁸. Branner i avfallsanlegg kan gi svært store kostnader for samfunnet. IVARs ettersorteringsanlegg kostet ca. 650 millioner kroner å bygge, og ble tilnærmet totalskadd i brann i Sandnes i 2022. Selv en liten reduksjon i omfanget av slike branner vil gi store samfunnsmessige besparelser.²⁹

Vi forventer ikke økte kostnader for myndighetene til å kontrollere etterlevelsen av kravene siden det allerede i dag er etablert dekkende rutiner for kontroll med overholdelse av innsamlingskrav.

5.7.2 Krav til innsamling av batterier for lette transportmidler

Forordningen stiller krav til at produsenter eller produsentansvarsorganisasjoner skal sørge for at alle batterier fra lette kjøretøy samles inn. Forordningen fastsetter følgende innsamlingskrav for kasserte batterier for lette kjøretøy:

- 51 prosent innen 31. desember 2028
- 61 prosent innen 31. desember 2031

Det er ikke egne innsamlingskrav til slike batterier i regelverket i dag.

Formålet med kravene er å sikre miljømessig forsvarlig behandling, sikre effektiv og ansvarlig ressursbruk og å styrke markedet for sekundære råvarer.

Forslag til gjennomføring

Vi foreslår at kravene gjennomføres i batteriforskriften ved henvisning til forordningen.

Konsekvenser av endringene

Vi forventer at kravene gir positive klima- og miljøeffekter sammenlignet med forventet utvikling ved fravær av kravet. De positive effektene kommer i form av reduksjon i utslipp, på grunn av mindre uttak av råvarer til batteriproduksjon. Disse utslippsreduksjonene vil hovedsakelig skje utenfor Norges grenser.

Forordningens krav til innsamlingsgrad for batterier for lette kjøretøy gjør at mengden innsamlede batterier må øke med ca. 500 tonn i 2031, sammenlignet med forventet innsamling ved fravær av kravet.³⁰

²⁸ Norsk Industri, BRANNSTATISTIKK GJENVINNINGSBRANSJEN 2022
<https://www.norskindustri.no/contentassets/abc06c9849414097af923d919e299fe1/brannstatistikk-gjenvinningsbransjen-2022.pdf>

²⁹ [Avfallsanlegg sliter med brannforsikring \(brennaktuelt.no\)](https://www.norskindustri.no/contentassets/abc06c9849414097af923d919e299fe1/brannstatistikk-gjenvinningsbransjen-2022.pdf)

³⁰ Dette er estimert basert på salgstall for elsykler og elsparkesykler fra 2021. Vi legger til grunn lik vekst i antall batterier for lette kjøretøy i Norge som i EU frem mot 2031, samt at innsamlingsgraden i Norge tilsvarer innsamlingsgraden i EU ved fravær av kravet om innsamlingsmål, det vil si innsamlingsgrad på ca. 46 prosent. Dette er imidlertid svært usikre faktorer. Dersom veksten i batterier for lette kjøretøy er lavere i Norge enn i EU og dersom dagens innsamlingsgrad er høyere i Norge enn i EU, vil dette tilsi en lavere økning i innsamlede batterier for lette kjøretøy som følge av kravet.

Produsentene får økte kostnader til innsamling av batterier gjennom produsentansvarsordningen. For aktører som materialgjenvinner batterier vil økt innsamling legge til rette for økt materialgjenvinning av materialer fra batterier og dermed økte inntekter. Vi har ikke grunnlag for å vurdere om kravet utgjør en netto kostnad eller netto inntekt for næringslivet, men innspill fra enkelte bransjeaktører tilsier at det vil være kostnadsnøytralt for dem.

Det vil påløpe noen administrative kostnader for Miljødirektoratet knyttet til kontroll med overholdelse av innsamlingskravene. Disse forventes å være begrenset siden vi allerede har etablert systemer for kontroll med returselskapenes innsamling av andre typer batterier.

5.7.3 Plikt til distributør om mottak av batterier

Batteriforordningen stiller krav til at distributører³¹, altså forhandlere og andre som gjør batterier tilgjengelig på markedet og som ikke er importør eller fabrikant, skal ta imot kasserte batterier. Kravet finnes i forordningens artikkel 62. Det finnes allerede slike krav i dagens regelverk til forhandlere, men forordningen utdyper hvordan dette skal foregå og utvider antallet aktører som har plikt.

For kasserte bærbar batterier skal mottak være i, eller i umiddelbar nærhet til, forhandlernes lokaler, mens for kasserte batterier for lette kjøretøy, startbatterier eller industribatterier skal mottaket være i, eller i nærheten av, lokalene. Miljødirektoratet vurderer at for de siste kategoriene batterier kan mottaket for eksempel være på samme industriområde. Forordningen stiller krav til at distributører som selger batterier til sluttbrukere skal ha permanent informasjon tilgjengelig i salgslokalene. Informasjonen skal være lett tilgjengelig og synlig og informere om hvordan og hvor sluttbrukere kan levere kasserte batterier og at det er gratis. Vi anbefaler at slik informasjon plasseres sammen med batteriene som er for salg i lokalet og viser til mottakene omtalt innledningsvis i avsnittet.

Distributører skal ta imot kasserte batterier av den batterikategorien de selger vederlagsfritt fra sluttbrukere, uten krav om gjenkjøp og uavhengig av batteritype eller merke. Kravet tydeliggjør at også netthandelen har plikt til mottak. Netthandlere skal sørge for et tilstrekkelig antall mottakspunkter i hele landet eller mottak i forbindelse med levering av batterier.

Mottakplikten gjelder ikke produkter med batterier, som ivaretas av plikter i avfallsforskriften kapittel 1 om elektriske og elektroniske produkter.

Forordningen gir de enkelte landene mulighet til å kreve at mottakspunktene skal levere kasserte batterier til produsentansvarsselskapene. Miljødirektoratet anbefaler ikke å benytte denne muligheten av hensyn til konkurransen i markedet for avfallstjenester. Samtidig vurderer vi at det kan være hensiktsmessig i særskilte tilfeller at vi kan pålegge aktører å levere kasserte batterier til produsent, som ved særlige sikkerhetshensyn eller for å sikre forsvarlig håndtering av batteriene. Vi vurderer at tilgangen på råvarer for produsentene ikke er et slikt hensyn, og at markedet fungerer best til å bestemme hvor råvarene skal gå.

³¹ Se definisjon i artikkel 3 (65) i forordningen

Forslag til gjennomføring

Vi foreslår at kravene gjennomføres i batteriforskriften ved henvisning til forordningen.

Konsekvenser av endringene

Distributørenes mottak av batterier er en viktig del av innsamlingsnettet for batterier. Høy innsamlingsgrad og god tilgjengelighet av mottak av batterier er avgjørende for å sikre at batteriene leveres inn og kan materialgjenvinnes og er viktig for å senke risiko for brann ved feilsortering.

Forhandlere har allerede i dag plikt til å informere om mottak og å ta imot kasserte batterier, mens netthandlere får økte kostnader til innsamling av batterier. Netthandel er ikke spesielt nevnt i dagens forskrift og det er en fordel for konkurransen mellom fysiske butikker og netthandel atplikten gjelder begge.

Endringene i forhold til dagens regelverk er nyanseringer og de samlede konsekvensene er begrenset.

5.7.4 Plikt til sluttbrukere om separat levering til lovlig mottak

Batteriforordningen stiller krav til at sluttbrukere skal levere kasserte batterier separat fra annet avfall og til mottak satt opp av offentlige myndigheter, produsent eller forhandlere. Kravet finnes i forordningens artikkel 64.

Næringsaktører har allerede plikt i forurensningsloven § 32 til å levere avfall til lovlig avfallsanlegg med mindre det anvendes på en annen måte, for eksempel ved at batterier forberedes til ombruk.

Vi har i dag ikke egne krav til at husholdninger må levere avfall separat i regelverket.

Miljødirektoratet vurderer at krav stilt til privatpersoner om hvordan de skal håndtere avfall er uvanlig i norsk lovtradisjon, men at vi ikke kan la være å gjennomføre bestemmelsen på grunn av dette.

Forslag til gjennomføring

Vi foreslår at kravene gjennomføres i batteriforskriften ved henvisning til forordningen.

Konsekvenser av endringene

Separat innsamling av batterier i husholdningene og næringsliv er avgjørende for å sikre at batterier samles inn til materialgjenvinning og at batterier ikke ender i restavfallet eller andre sorterte fraksjoner hvor de kan bidra til brannrisiko.

Kravet rettet mot den enkelte innbygger er krevende å håndheve og sanksjonere. Vi tror heller ikke at kravet vil påvirke sorteringen av batterier i særlig grad. Konsekvensene avplikten stilt til husholdninger er begrenset. Næringslivet har allerede krav om å levere batterier til lovlig behandling i dag og får derfor ikke økte kostnader.

5.7.5 Behandling av kasserte batterier

Batteriforordningen stiller krav til at innsamlede kasserte batterier ikke skal energiutnyttes eller deponeres. Kravene finnes i forordningens artikkel 70. Miljødirektoratet tolker at kravet gjelder for hele batterier, mens materialer som oppstår i materialgjenvinningsprosessen kan energiutnyttes eller deponeres dersom det ikke finnes andre lovlige behandlingsmåter eller det er nødvendig for å sikre forsvarlig håndtering av helse- og miljøfarlige stoffer.

Forordningen stiller i likhet med dagens regelverk krav til at batterier, som inngår for eksempel i kasserte EE-produkter eller kjøretøy, må monteres ut før videre behandling. Forordningen stiller konkrete krav til behandling av kasserte batterier og bruk av beste tilgjengelige teknikker (BAT).

Forordningen har materialgjenvinningsmål for nikkel, kobolt, litium og bly fra litiumbatterier, se tabell 3. Det er også spesifikke krav til materialgjenvinningseffektivitet av materialer fra litium-ion- og blybatterier, se tabell 4.

Tabell 2 Krav til materialgjenvinning for ulike materialer fra batterier

Tidspunkt	Kobolt	Kobber	Bly	Litium	Nikkel
31. desember 2027	90 %	90 %	90 %	50 %	90 %
31. desember 2030	95 %	95 %	95 %	80 %	95 %

Tabell 4 Materialgjenvinningseffektivitet for ulike typer batterier

Tidspunkt	Blybatterier	Litiumbaserte batterier	Nikkel-kadmium-batterier	Andre batterier
31. desember 2025	75 %	65 %	80 %	50 %
31. desember 2030	80 %	70 %		

Formålet med kravene er å forbedre effektiviteten i materialgjenvinningen av kasserte batterier og nivåene av materialgjenvinning av spesifikke materialer. Kravene søker å gi investerings-sikkerhet og stabile rammevilkår som kan fremme utviklingen av materialgjenvinnings-teknologier.

Forordningen gir myndighetene anledning til å gi insentiver til markedsaktører (economic operators) som oppnår høyere materialgjenvinningsgrad enn kravene i forordningen. Miljødirektoratet har ingen konkrete forslag til slike insentiver nå, men vil vurdere dette på et senere tidspunkt dersom det er nødvendig for å oppnå miljømålene eller for å sikre tilgang til særlig viktige ressurser.

Forurensningsloven stiller i dag krav om at opplagsplasser og behandlingsanlegg for avfall skal ha tillatelse fra forurensningsmyndigheten. Samtidig gir forurensningsloven § 8 tredje ledd et generelt unntak fra kravet til tillatelse etter § 11 for forurensninger som ikke medfører nevneverdig skade eller ulemper. Det betyr at mindre opplagsplasser ikke alltid trenger tillatelse.

Dette avgjøres i det enkelte tilfelle. Avfallsforskriften § 11-7 gir unntak for den generelle regelen for forhandlere som mottar mindre mengder batterier samt aktører som har avtale med produsentansvarsselskap og henter bærbare batterier fra forhandlere.³²

Dette er i tråd med krav i forordningen om at mottakspunkt som inngår i innsamlingsnettet til produsentansvarsselskap skal unntas fra kravet om tillatelse. Dette kravet finnes i artikkel 59 nr. 5.

Forslag til gjennomføring

Vi foreslår at kravene gjennomføres i batteriforskriften ved henvisning til forordningen.

Av pedagogiske grunner foreslår vi en bestemmelse som klargjør hvilke krav om tillatelse som følger av eksisterende regelverk i forurensningsloven og avfallsforskriften. Vi anbefaler å endre avfallsforskriften § 11-7 bokstav f, og legge til en ny bokstav g som henviser til unntakene fra kravene om tillatelse i batteriforordning artikkel 59 nr. 5 og artikkel 60 nr. 6.

Konsekvenser av endringene

Målet for materialgjenvinning av litium er høyere enn det som er lagt til grunn i EU-kommisjonens konsekvensvurdering (35 prosent i 2025 og 70 prosent i 2030). Vi har justert tallene fra EUs konsekvensvurdering ut fra de vedtatte målene og størrelsen på det norske batterimarkedet.

Vi forventer at norske aktører som materialgjenvinner litium-ionbatterier innfrir kravene til materialgjenvinningseffektivitet allerede i dag.³³ Kravet er derfor forventet å ha begrenset effekt på materialgjenvinningen fram til 2025, og forventes derfor heller ikke å gi merkostnader for disse aktørene. Fram til 2030 er kravene forventet å gi følgende økninger årlig i mengde som materialgjenvinnes, sammenlignet med fremskrevet nivå ved fravær av kravet:³⁴

- Ca. 100 tonn nikkel
- Ca. 170 tonn kobber
- Ca. 30 tonn kobolt
- Ca. 80 tonn litium
- Ca. 200 tonn bly

For aktører som selger materialgjenvunnet råvare fra batterier forventer vi, basert på EU-kommisjonens tall, at aktørene får økte inntekter i størrelsesorden 8-75 millioner kroner årlig.

³² Krav til tillatelse finnes i avfallsforskriften §§ 11-6 og 11-7 og forurensningsloven § 29 jf. § 11.

³³ Basert på statistikk for vrakpantordningen for biler

³⁴ Da tallene for volum batterier som plasseres på det norske markedet innenfor de ulike kategoriene årlig ikke er tilgjengelige, legger vi i til grunn tall for EU-markedet skalert med hensyn til folketall. Norge har i utgangspunktet en relativt høy elbilandel og dermed bruk av litiumbatterier sammenlignet med EU. Imidlertid legger EU-kommisjonen til grunn en sterk økning i litiumbatterier frem mot 2030 slik at forskjellen mellom Norge og EU på dette området forventes å utlignes frem mot 2030-2035.

Ifølge produsentansvarsselskapene finnes det ikke i dag noen kommersielt tilgjengelig teknikk for materialgjenvinning av ikke-oppladbare bærbare litium-ionbatterier. Vi legger likevel til grunn at forbudet mot energiutnyttelse og deponi vil bidra til større behandlingskapasitet og at behandlingskostnadene synker. Over tid kan kravet også bidra til at det utvikles bedre teknikker for å materialgjenvinne slike batterier. Det kan likevel på kort sikt bli midlertidig økte kostnader til behandling av disse batteriene.

Vi forventer ikke vesentlig endring i praksis knyttet til kravet om tillatelse til anlegg som mottar og behandler kasserte batterier i forordningen. Dermed forventer vi heller ikke økte kostnader.

For myndighetene forventer vi at kravene gir en begrenset økning i ressursbruk knyttet til kontroll med overholdelse av krav, siden liknende krav allerede finnes i dag og det er etablert systemer for rapportering og kontroll allerede.

Økt utnyttelse av ressurser fra kasserte batterier er beregnet til å gi en beskjeden reduksjon i utslipp³⁵.

5.7.6 Rapporteringskrav til myndighetene

Batteriforordningen stiller rapporteringskrav til produsenter eller deres produsentansvarsselskap. Det er allerede krav til rapportering i eksisterende regelverk, men kravene utvides noe, blant annet til å omfatte ombruksoperasjoner og de nye batterikategoriene elbilbatterier og batterier til lette kjøretøy.

Avfallsaktører som ikke rapporterer via produsent eller produsentansvarsselskap skal som i dag rapportere til myndighetene.

Rapporteringskravene gjelder fra august 2025 og den første perioden som skal rapporteres etter de nye kravene vil være 2026.

Miljødirektoratet har etter forordningen plikt til å etablere et digitalt format for rapportering.

Miljødirektoratet har i Tolletatens årlige høring foreslått å endre tollkodene for batterier slik at de er like kategoriene for batterier i forordningen.

Forslag til gjennomføring

Vi foreslår at kravene gjennomføres i batteriforskriften ved henvisning til forordningen.

Miljødirektoratet vil vurdere om det er hensiktsmessig å bruke produsentansvar.no eller å utvikle en annen løsning for rapportering fra produsentansvarsorganisasjoner og avfallsaktører og tentativt ha på plass en løsning innen utgangen av 2025.

³⁵ estimert til ca. 2 200 tonn CO₂-ekvivalenter i 2025 og ca. 7 500 tonn CO₂-ekvivalenter i 2035, basert på EU-kommisjonens beregning og skalert for folketall. Forventet utslippsreduksjon er beregnet basert på at produksjonen skjer utenfor Norge. Ved produksjon av batterier i Norge basert på fornybar elektrisitet vil effekten være lavere.

Konsekvenser av endringene

Produsentansvarsselskapene rapporterer i stor grad i tråd med de nye kravene i dag, men nye batterikategorier gjør at omfanget øker noe. Berørte markedsaktører har i stor grad tilgang på informasjonen som inngår i rapporteringskravet. Vi forventer at rapporteringen gir noen merkostnader for produsenter og produsentansvarsorganisasjoner forbundet med innhenting av nye data, men at kostnadene vil være begrenset.

Dersom tollkodene endres i tråd med vårt forslag kan utenrikshandelsstatistikken brukes som kilde til informasjon. Dette vil effektivisere innsamling av data om import og eksport av batterier for produsenter, produsentansvarsselskap og myndigheter.

Vi legger til grunn at myndighetene kan benytte innrapporterte tall fra produsentansvarsselskapene for å rapportere til ESA, og at de administrative merkostnadene for myndighetene dermed vil være begrenset.

Kostnadene til utvikling av rapporteringsløsning vil avhenge av om vi velger å bruke produsentansvar.no eller et regneark eller annen løsning for rapportering. Vi anslår kostnadene for utvikling av produsentansvar.no til å være ca. 200 000 kroner, mens utvikling av et regneark eller en annen enkel løsning vil medføre ca. to ukeverk eller noe mer.

5.7.7 Eksport av brukte og kasserte batterier

Batteriforordningen gir kriterier for å skille mellom brukte og kasserte batterier ved eksport. Kriteriene finnes i forordningens artikkel 72 og annex XIV.

Kravet innebærer at forsendelser av brukte batterier må følges av dokumenter, som blant annet

- faktura eller kontrakt som viser at batteriene skal gå til direkte ombruk
- testdokumentasjon som viser at batteriene er fullt funksjonelle
- deklarasjon om at ingen av batteriene er kasserte

Det er enkelte unntak for kriteriene for batterier som sendes til fabrikant eller deres underleverandør for reparasjon og påfølgende ombruk i garantitiden og annet profesjonelt bruk. Vi viser til forordningen for de komplette kriteriene.

Majoriteten av kasserte batterier er meldepliktig etter grensekryssforordningen, mens eksport av brukte batterier ikke er regulert særskilt i dag.

Forslag til gjennomføring

Vi foreslår at kravene gjennomføres i batteriforskriften ved henvisning til forordningen.

Konsekvenser av endringene

Kravet vil gi næringslivet økte kostnader knyttet til dokumentasjon ved eksport av brukte batterier. Dersom aktørene velger å ikke eksportere brukte batterier pga. kravene vil det kunne bidra til å øke mengden batterier til avfallsbehandling i Norge.

Kravet vil gi høyere kvalitet på batterier som eksporteres som brukte produkter og unngå forsøpling i tredjeland.

5.8 Grønne offentlige anskaffelser

Forordningen stiller krav om at offentlige anskaffelser av batterier eller produkter som inneholder batterier, tar hensyn til batteriers bærekraft. Kravene finnes i forordningens artikkel 85. EU-kommisjonen skal vedta rettsakter som etablerer tildelingskriterier for batterier basert på bærekraftskriteriene i artikkel 7-10. Dette er krav til karbonfotavtrykk, innblanding av materialgjenvunnet råvare, varighet og ytelse. Hver underliggende rettsakt skal vedtas innen ett år fra de korresponderende bærekraftskriteriene er vedtatt. Det betyr at disse rettsaktene vil bli vedtatt mellom 2025 og 2031.

Forslag til gjennomføring

Vi foreslår at kravene gjennomføres i batteriforskriften ved henvisning til forordningen.

Konsekvenser av endringene

Alle offentlige virksomheter skal i dag innrette sin anskaffelsespraksis slik at den bidrar til redusert miljøbelastning og fremmer klimavennlige løsninger. Fra og med 1. januar 2024 skjerpes kravene i anskaffelsesforskriften til å vektlegge klima- og miljøhensyn i offentlige anskaffelser hvor det settes krav om 30 prosent vektlegging av klima- og miljøhensyn. Øvrige krav som følger av batteriforordningen, vil legge til rette for at offentlige aktører i større grad har informasjon til å vurdere miljøbelastningen ved offentlige anskaffelser som inkluderer batterier.

Helt generelt øker miljøhensyn i offentlige anskaffelser vanligvis kostnadene ved leveransen. Kravstilling og oppfølging av at kravene imøtekommes gir noe økt arbeidsbyrde for oppdragsgiver, og økte transaksjonskostnader fordi anskaffer må ta stilling til flere hensyn enn det ordinære anskaffelsesobjektet. Å stille treffende krav vil være mer kompetansekrevenende enn ordinære innkjøp, og et vellykket resultat fordrer at oppdragsgiver er i stand til å vurdere batterienes bærekraft samtidig som det opprinnelige anskaffelsesbehovet ivaretas.

De underliggende rettsaktene er ikke vedtatt, og vi går derfor ikke nærmere inn på konsekvensene av dem her. Konsekvensene vurderes når de underliggende rettsaktene gjennomføres.

5.9 Overtredelsesgebyr og straff

Batteriforordningen gir EØS-landene plikt til å etablere effektive, proporsjonale og preventive forvaltningstiltak og sanksjonsbestemmelser (samlet kalt "penalties" på engelsk) for brudd på forordningens bestemmelser. Kravet finnes i forordningens artikkel 93.

Siden forordningens bestemmelser må hjemles i flere forskjellige lover for å gjennomføres i Norge, må også batteriforskriften vedtas etter ulike lover. Disse er blant annet el-tilsynsloven, produktkontrollloven, forurensningsloven og den kommende loven om bærekraftige produkter.

El-tilsynsloven og produktkontrollloven har paragrafer som bestemmer at overtredelser av forskrifter gitt med hjemmel i loven kan straffes.³⁶ Det vil si at overtredelser av bestemmelser i batteriforordningen som er gjennomført i batteriforskriften med hjemmel i disse lovene, kan straffes etter bestemmelsene der.

Forurensningsloven § 78 fastslår at forurensning i strid med forskrifter gitt etter den loven kan straffes. Forurensning i strid med batteriforordningen vil kunne straffes etter den paragrafen.

Forurensningsloven § 79 gjelder straff for ulovlig håndtering av avfall. Der er det bestemt at hvis overtredelse av en forskrift om dette skal kunne straffes, må dette bestemmes i forskriften. Når det gjelder de nåværende reglene om håndtering av batteriavfall i avfallsforskriften kapittel 3, kan brudd straffes etter avfallsforskriften § 19-7.

Den kommende loven om bærekraftige produkter og verdikjeder vil få en bestemmelse som sier at det kan bestemmes i forskrift etter loven at brudd på forskriften skal straffes.

Overtredelsesgebyr regnes ikke som straff i Norge, men er en type administrativ (forvaltningsrettslig) sanksjon. Imidlertid regnes overtredelsesgebyr som straff etter den europeiske menneskerettskonvensjonen. Dette innebærer for eksempel at man ikke kan få både straff og overtredelsesgebyr for samme forhold. Overtredelsesgebyr passer særlig godt for klare brudd som ikke uten videre kan rettes eller motvirkes ved andre forvaltningstiltak, og som ikke er så alvorlige at man bør straffe eller bruke politi- og påtaleressurser på dem.

Hjemmelslovene til batteriforordningen har ulike forvaltningstiltak, f.eks. tvangsmulkt, som i mange tilfeller vil være egnet til å sikre en effektiv etterlevelse av batteriforordningen. Hjemmelslovenes forvaltningstiltak kan i utgangspunktet brukes på alle typer brudd på batteriforordningen. Miljødirektoratet mener imidlertid at det også er behov for sanksjonsbestemmelser for å oppfylle kravet til effektive, proporsjonale og preventive tiltak i batteriforordningen artikkel 93.

Batteriforordningen skal ivareta flere forskjellige ressurs-, helse- og miljøformål, som f.eks. reduksjon av klimagassutslipp og utfasing av farlige stoffer. Batteriforordningen har svært mange pliktregler som retter seg mot en stor krets av pliktsubjekter i ulike ledd av verdikjeden. Ofte vil det gi betydelige økonomiske besparelser for pliktsubjektene å unndra seg denne typen reguleringer. For å sikre en tilstrekkelig grad av etterlevelse av regelverket er det etter Miljødirektoratets vurdering ikke tilstrekkelig med de forvaltningstiltakene som automatisk vil

---

³⁶ El-tilsynsloven § 14 og produktkontrollloven § 12

følge av hjemmelslovene. Det vil også være behov for sanksjoner som kan gi tilstrekkelige allmennpreventive virkninger.

Miljødirektoratet mener at overtredelser av batteriforordningen generelt egner seg for bruk av administrativ sanksjon i form av overtredelsesgebyr, og at dette bør være den primære sanksjonsformen for brudd på batteriforordningen. Som redegjort for over vil noen av bestemmelsene i batteriforordningen automatisk bli straffbare når forordningen innlemmes i norsk rett. Ut over disse overtredelsene foreslår vi ikke å innføre straff for brudd på batteriforordningen. Som følge av dette vil ikke overtredelser av bestemmelser i batteriforordningen som er hjemlet i ny lov om bærekraftige produkter og verdikjeder kunne straffes.

Straff har vært lite brukt ved brudd på de nåværende bestemmelsene om håndtering av batteriavfall. Vår vurdering er at det både er hensiktsmessig og forsvarlig å innføre overtredelsesgebyr og at muligheten til å gi overtredelsesgebyr vil dekke sanksjonsbehovet godt nok. Dersom det senere likevel viser seg å være behov for straff for flere bestemmelser, vil vi vurdere å foreslå å endre forskriften.

Forslag til gjennomføring

Miljødirektoratet foreslår en paragraf om overtredelsesgebyr i batteriforskriften hvor det vises til de ulike bestemmelsene i forordningen og forskriften som vi mener hjemmelen til å ta overtredelsesgebyr bør dekke.

Forordningen har en stor mengde bestemmelser det er mulig å bryte, men det varierer en god del mellom de ulike hvor alvorlig det vil være å bryte dem, og hvor godt de er egnet for overtredelsesgebyr. Miljødirektoratet har vurdert om det er mulig å angi konkret hvilke pliktregler som er aktuelle for overtredelsesgebyr i den foreslåtte hjemmelen for overtredelsesgebyr. Vi ser imidlertid at å identifisere dette nøyaktig i forskriften ville kreve en omfattende forskriftstekst som ville være lite tilgjengelig. Vi foreslår i stedet å begrense hjemmelen til å ta overtredelsesgebyr til vesentlige overtredelser. I § 5-1 tredje ledd er det foreslått en ikke-uttømmende liste over typer overtredelser som skal regnes som vesentlige overtredelser. Det er blant annet overtredelser av regler som er viktige for å ivareta formålene med forordningen (for eksempel sikkerhetskrav i art. 12), overtredelser som medfører økonomisk vinning eller gjentatte overtredelser.

I tillegg foreslår vi at brudd på plikten til å være medlem i et produsentansvarsselskap, som er en bestemmelse i selve forskriften, kan medføre overtredelsesgebyr. Vi foreslår ikke å skrive at brudd på denne må være vesentlige, siden vi anser den som så sentral og viktig at brudd på den i seg selv er vesentlige.

I §§ 5-2 til 5-3 foreslår vi bestemmelser om illeggelsen og utmålingen av gebyrene. Disse bestemmelsene supplerer forvaltningslovens generelle regler om administrativ sanksjon i forvaltningslovens kapittel IX. Vi foreslår at foretak skal kunne få gebyr opp til 20 ganger

folketrygdens grunnbeløp. Vi har satt beløpet såpass høyt med tanke på at straff ikke vil kunne ilegges for en del brudd.

Videre foreslår vi bestemmelser som gir Miljødirektoratet, DSB og andre myndigheter ansvar for tilsyn på sine myndighetsområder.

Av pedagogiske grunner foreslår vi også en paragraf om straff i batteriforskriften, som opplyser om at brudd på forordningen og forskriften kan straffes etter straffebestemmelsene i hjemmelslovene.

Konsekvenser av endringene

Vårt forslag om å ikke ha bestemmelser i batteriforskriften om straff for brudd som gjelder avfallshåndtering, vil føre til at det ikke lenger er mulig å straffe disse bruddene når kapittel 3 i avfallsforskriften oppheves. Vi mener at sanksjonsbehovet dekkes godt av forslaget om å innføre overtredelsesgebyr.

Ved å innføre overtredelsesgebyr for brudd på batteriforskriften, utvides virkemiddelapparatet for tilsynsmyndighetene. Et effektivt og fleksibelt virkemiddelapparat øker sannsynligheten for etterlevelse av regelverket og ivaretar det overordnede formål om å verne helse og miljø.

Innføringen av overtredelsesgebyr vil øke kostnadene for de aktørene som ikke etterlever regelverket, og reduserer med det incentivet til å bryte reglene. Overtredelsesgebyr kan også utligne noe av besparelsen aktørene har hatt ved å ikke etterleve regelverket.

Det vil kunne medføre økte kostnader for tilsynsmyndighetene å utarbeide gode rutiner for når overtredelsesgebyr skal kunne brukes, og for bruk og innkreving av gebyret.

5.10 Gebyr for myndighetenes arbeid

Statlig tjenesteproduksjon og myndighetsutøvelse finansieres normalt ved bevilgninger over statsbudsjettet. Dette dekker aktiviteter som ikke er inntektsgivende, som gjennomføring av regelverk i norsk rett, arbeid i internasjonale fora og informasjonsvirksomhet. Samtidig er det deler av statlige fastsatte tjenester som finansieres gjennom gebyrer. Eksempler på slike tjenester kan være behandling av søknader, kontroll og tilsyn.

Gjennom gebyrlegging av oppgaver kan Miljødirektoratet tilby gode tjenester uten at det går på bekostning av andre viktige formål under vårt samfunnsoppdrag. Gebyrene under denne forskriften skal gjenspeile kostnadene Miljødirektoratet har i arbeid med produsentansvarsordningene.

Gjeldende gebyrbestemmelser knyttet til produsentansvarsordningene har hjemmel i forurensningsloven § 52a, som gir forurensningsmyndigheten hjemmel til å fastsette forskrift om

gebyr til statskassen for arbeid med tillatelser og kontroll etter forurensningsloven. Bestemmelsen lyder:

Forurensningsmyndigheten kan gi forskrift om gebyrer for behandling av tillatelser etter denne lov, eller forskrift fastsatt i medhold av loven, og for kontrolltiltak som gjennomføres for å sikre at loven eller vedtak i medhold av loven blir fulgt. Gebyrene settes slik at de samlet ikke overstiger forurensningsmyndighetens kostnader ved saksbehandlingen, tilhørende datasystemer eller kontrollordningen. Gebyret er tvangsgrunnlag for utlegg.

Forslag til gjennomføring

Miljødirektoratet foreslår at det gis bestemmelser i batteriforskriften som gir Miljødirektoratet anledning til å kreve gebyr fra godkjente produsentansvarsselskap for

- vårt arbeid med saksbehandling av søknad om nye eller endrede godkjenninger av produsentansvarsselskap og tilsyn finansiert med gebyr, basert på medgått tid
- våre kostnader knyttet til datasystemer som er nødvendige for å sikre overholdelse av krav i batteriforskriften. Miljødirektoratet anbefaler at dette gebyret innrettes slik at kostnadene fordeles likt mellom de godkjente produsentansvarsselskapene
- kontrolltiltak Miljødirektoratet har knyttet til produsentansvaret, som innføres som et årsgebyr med sats 17 700 kr per år per godkjente produsentansvarsselskap³⁷ Disse oppgavene er eksempelvis gjennomgang, vurdering og tilbakemeldinger på årlige rapporteringer

Miljødirektoratet foreslår videre at det gis bestemmelser i batteriforskriften som gir Miljødirektoratet anledning til å kreve gebyr fra fabrikanter av batterier for tilsyn og kontroll med samsvarserklæringer og krav til due diligence.

For årsgebyr, og gebyr for godkjenning av produsentansvarsselskap, utpeking av tekniske kontrollorgan og kontroll av due diligence anbefaler vi at Miljødirektoratet får hjemmel til å endre gebyrsatsene. Endringene kan være konsumprisjustering, eller justering av satser som følge av endringer av kostnadene til å produsere og levere disse tjenestene. Ved at Miljødirektoratet har hjemmel til å endre gebyrsatsene vil det effektivisere den administrative prosessen ved nødvendig justering av gebyrsatsen. Miljødirektoratet vil følge vanlig prosess med høring av forslag til endringer av gebyrsats, med mindre dette anses som åpenbart unødvendig jf. forvaltningsloven § 37, for eksempel ved konsumprisindeksjustering.

Gebyr for gjennomføring av tilsyn er allerede omfattet av forurensningsforskriften § 39, og dekkes ikke av dette forslaget.

³⁷ 2 dagsverk a 15 timer x 1178 kroner pr dag= 17 700 kroner

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap har per i dag ikke en tilsvarende mulighet til å ta gebyr for saksbehandling og markedstilsyn.

Tolletaten tar ikke gebyr for kontroll på vareområdet.

Konsekvenser av endringene

Innføring av gebyrene innebærer en endring av næringslivets betaling for en tjeneste, slik at gebyrene i større grad reflekterer de reelle kostnadene ved oppgaver Miljødirektoratet utfører. Det er i tråd med Finansdepartementets rundskriv R112/15 som gir føringer for bruken av saksbehandlingsgebyrer i forvaltningen³⁸, og prinsippene bak produsentansvar at de som bringer produkter i omsetning også bekoster myndighetenes arbeid som kreves for å følge opp produsentansvaret. Det medfører også at Miljødirektoratet kan bemanne tjenester. Vi forventer ikke at endringene får store konsekvenser for driften av produsentansvarsselskaper eller fabrikanter.

For produsentansvarsselskapene anslår vi at kostnadene vil være

- en engangssum på 100 000 til 200 000 kroner for utvikling av digitale systemer
- årlig sum på 50 000 kroner per år per selskap for drift av digitale systemer
- 17 700 kroner per år i årsgebyr per selskap for vår oppfølging av krav til produsentansvar

Kostnadene for produsentansvarsselskapene vil fordeles på produsentene via vederlag. Vi anslår en mindre kostnad på maks 1000 kroner per produsent per år basert på antall medlemmer i selskapene.

For fabrikanter, tekniske kontrollorgan og andre markedsaktører vil kostnader til tilsyn og oppfølging følge satsene i forurensningsforskriften kapittel 39 basert på medgått tid.

Vi venter begrensede endringer i administrative kostnader ved gjennomføring av disse endringene.

5.11 Delegering av myndighet

Det vil komme en rekke underliggende rettsakter under batteriforordningen, som skal gjennomføres i norsk regelverk i de kommende år. Se kapittel 4.1 for en oversikt. Vi anbefaler at Miljødirektoratet koordinerer gjennomføringen av alle underliggende rettsakter.

Disse rettsaktene er av teknisk karakter og vi forventer at det nasjonale handlingsrommet vil være minimalt. For å gjøre gjennomføringen så effektiv og rettidig som mulig anbefaler Miljødirektoratet at direktoratet gis myndighet til å vedta de underliggende rettsakter på våre myndighetsområder. Dette er gjort for enkelte andre underliggende rettsakter, som under kjemikalierregelverket Reach, med gode erfaringer. Dette vil kreve mer ressurser hos Miljø-

³⁸ https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/fin/vedlegg/okstyring/rundskriv/faste/r_112_2015.pdf

direktoratet, men effektiviserer myndighetenes arbeid samlet sett og øker mulighetene for rettidig gjennomføring.

DSB har allerede delegert myndighet for å vedta regelverk på sitt område.

Rettsakter som er felles for Miljødirektoratet og andre myndigheter, må vedtas av alle myndighetene. Vi anbefaler at dette gjøres ved at Miljødirektoratet har hovedansvaret for arbeidet med å gjennomføre rettsakten, inkludert å utarbeide utkast til endringsforskrift. Så sender Miljødirektoratet utkastet til gjennomsyn hos de andre myndighetene, som fatter vedtak om fastsettelse av endringene innen sine myndighetsområder. Dette er slik det fungerer i dag for f.eks. underliggende rettsakter etter Reach.

Når rettsakter kun omfatter et annet direktorats myndighetsområde anbefaler vi at hovedansvaret for å gjennomføre ligger på den etaten.

Vi vil ta initiativ til å lage nødvendige rutiner for samarbeidet mellom de berørte etatene.

6 Prinsipielle spørsmål og forutsetning for vellykket gjennomføring

Regelverket reiser ingen prinsipielle spørsmål.

For at gjennomføringen skal bli vellykket, må særlig berørt næringsliv sette seg inn i, forstå og etterleve regelverket. Dette vil være krevende særlig for mindre aktører siden regelverket er omfattende.

Myndighetene må bistå med informasjon og målrettet veiledning der det er nødvendig, og håndheve regelverket. Vi legger så langt det er mulig opp til at aktørene kan rapportere i eksisterende elektroniske løsninger for å minimere byrden ved regelverket både for dem og for myndighetene.

Gjennomføring av produsentansvar er avhengig av at et stort antall produsenter ivaretar produsentansvaret og at antallet gratisspassasjerer i ordningen er så lavt som mulig. For å sikre dette så godt som mulig må myndighetene finne en effektiv måte å kontrollere registrering av produsenter i produsentregisteret.

Vi forventer at det kan være mer krevende å etterkomme reguleringen jo mindre bedriften er, og særlig om bedriften ikke har forberedt seg på kravet og får kort tid til omstilling. Små og mellomstore bedrifter har generelt begrensede økonomiske og menneskelige ressurser tilgjengelig sammenlignet med større selskaper, noe som begrenser kapasiteten til å håndtere kostnader for å sette seg inn i regelverket, endre produksjonslinjer, anskaffe nytt utstyr, og å lære opp ansatte.

7 Vedlegg

- Forslag til batteriforskrift
- Batteriforordningen i engelsk versjon